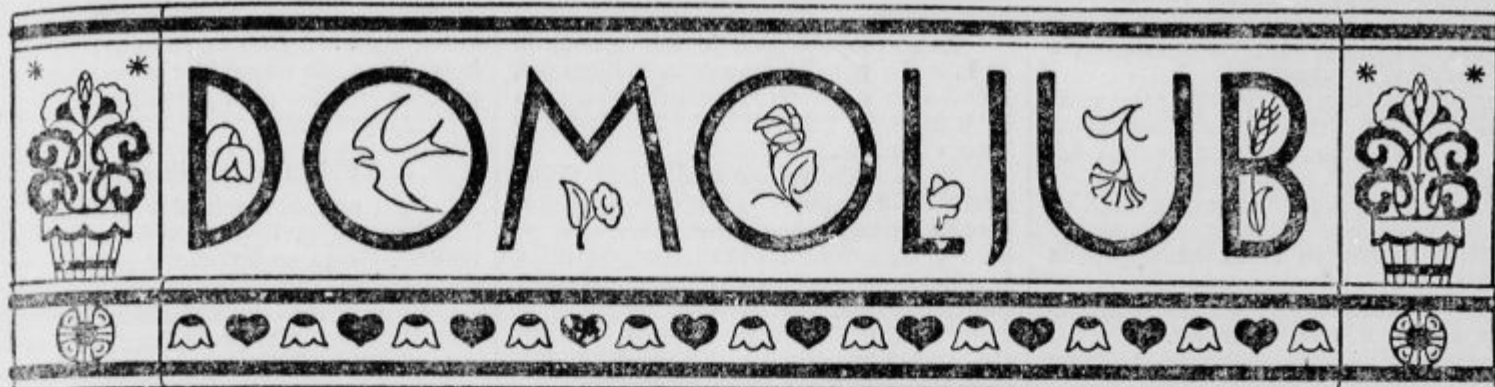




glasilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za izposojstvo 60 Din. — Posredniška števila 1 Din. — V ilustrirani delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika, reklamacije in inserati pa Upravnstvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Narodni poslanec Vladimir Pušenjak:

Po sprejetju državnega proračuna.

Odkar je stopila SLS v vlado, tekmujejo vse nasprotni stranke med seboj v hujkanju; na eni strani hujskajo ljudstvo z nemogočimi zahtevami, na drugi strani pa vse znatne pridobitve SLS v nič devajo ali o njih neresnično ali netočno poročajo.

Pribiti moramo dvoje: ves čas, kar je bila SLS v opoziciji, so liberalni časopisi pisali in liberalni govorniki na shodih trobili, da je usodna zmeta, ki neizmerno škoduje Slovence, da je SLS v opoziciji, sedaj pa, ko smo v vladi, nam otežkočajo vsako delo z lažnjivimi poročili, s spletkami skušajo onemogočiti naš obstoj v vladi. Seveda vse iz — velike ljubezni do slovenskega ljudstva, kateremu zagrizeni centralisti ne privoščijo zboljšanje obupnih razmer dobro vedo, da zgube še tisto peščico pristašev, katere imajo ako Slovenija gospodarsko ozdravi.

Nadalje moramo pribiti, da so od leta 1920 do 1926, z izjemo treh mesecev Slovenijo zastopali v vladi samostojni demokrati (žerjavovci) in samostojni kmetje, da so sokrivi obupnega finančnega stanja naše države, da so sodelovali pri nalaganju novih neznosnih bremen, da so glasovali za vse proračune, oziroma dvanajstine, da pa niso ničesar dosegli za v Slovenijo, ničesar storili za odpravo krivice, povzročenih prečanom.

SLS je začetkom februarja 1927 vstopila v vlado, prevzela kot dedščino proračun, za katerega so v finančnem odboru v polnem obsegu glasovali radičevci s Pucelj-em vred. A kljub temu je SLS potem spreminjevalnih predlogov za Slovenijo več dosegla ko dr. Žerjav in Pucelj skupaj, ki sta z malimi presledki podpirala vlado od 1. 1920 do 1926. Njene uspehe treba tem višje ceniti, ker je vstopila v vlado v najneugodnejšem trenutku, v času težkega finančnega položaja države in obupne gospodarske krize.

Kot dober poznavalec gospodarskih razmer v državi — saj delujem že 7 let v finančnem odboru, sodeloval sem i v carinskem odseku in v davčnem odboru — hočem v naslednjih vrstah stvarno razložiti, kaj se je doseglo, da vidi naše ljudstvo, da SLS ni stranka obljub, temveč, da pokaže, če pride v tak položaj, z delom, da želi gospodarski napredek Slovenije, da želi vsem slovenskim stanovom zboljšanje nev-

zdržnih gospodarskih razmer, da pa želi tudi in to ne v zadnji vrsti — ozdravljenje državnih financ.

Pridobitve SLS glede državnega proračuna lahko delimo v pet vrst:

1. povišanje nujno potrebnih kreditov,
2. olajšave glede davkov, taks, trošarine,
3. sprememba zakonov in odprava največjih krivice,
4. ozdravljenje gospodarske krize,
5. omogočenje dela oblastnim skupščinam.

1. Povišanje kreditov.

Ker je bil proračun izdatkov in dohodkov v finančnem odboru pred vstopom SLS v vlado že sprejet — zanj so glasovali radikalni in radičevci — ni bilo mogoče doseči vsega, kar bi bilo potrebno, da bi lahko bila Slovenija s proračunom zadovoljna, pač pa se je doseglo povišanje teh-le najnujnejših kreditov.

Za vodno-tehnična in regulacijska dela ob Donavi, Savi, Dravi, Savinji da minister financ kmetijskemu ministru na razpolago 26 milijonov Din; za razne ceste in mostove v Sloveniji 2.9 milijonov Din;

za pospeševanje kmetijstva (nabava plemenjakov, trijerjev, gospodinske šole, semenogojstvo, pokončevanje rastlinskih škodljivcev, za vodovode, hudourniške zgradbe, agrarne operacije, nabavo seruma, odškodnina za vsled kužnih bolezni poginulo živino) 3.3 milijone Din;

za obrtno banko 3.5. milj. Din;

za nagrade veroučiteljem, katere so vedno dobivali, a jih jim je lani Radič odzvel, 1.5 milijona Din;

za vseučilišče v Ljubljani nad 1 milijon Din;

za pomožno sednijsko osobje in popravilo sodnijskih zgradb 400.000 Din;

za tečajje za obrtne mojstre 180.000 dinarjev

2. Zniževanje bremen.

Pretirano visokih davkov niso mogli davkoplačevalci v l. 1926 plačati in so ostali znatne zneske dolžni. Da se olajša plačevanje davkov, se določa odlok plačila zaostalih davkov za 4, 3, 2 ali 1 leto, ako je zaostanek večji ko 1 letni, oziroma 1 letni, 1/2 letni ali 1/4 letni predpis davkov. Zaostali

davki v proračunu so se znižali za polovico, to je za 100 milijonov Din.

Za plačilo dolžnih davkov se lahko porabijo 20% boni, izdani ob času markiranja kron, in sicer do višine 1.000 kron. Na ta način bo država vnovčila okrog 1/2 vseh teh bonov, za katerih vnovčenje smo se vsa leta potegovali.

Ker je dohodnina za Slovenijo največje breme, se je eksistenčni minimum povišal od 5000 na 6000 Din, vsled česar bo v Sloveniji kakih 5000 strank z najmanjšim dohodki prostih dohodnine.

Razen tega se ukine 30% doklada na dohodnino, s čemur se bo plačilo dohodnine v Sloveniji znižalo za 12 milij. Din ali skoro za eno četrtino.

Tudi pri davku za telesne delavce se poviša eksistenčni minimum na 6000 Din.

Davek za privatne in samoupravne uradnike se je znižal od prvotno predlaganih 8% na 3.5%, ni jim treba plačevati dohodnine. Do 6000 Din so davka prosti, povrh pa se jim smejo predpisati občinske doklade le do 200%, ostale samoupravne doklade le do 25% državnega davka.

Iste ugodnosti glede omejitve občinskih in drugih samoupravnih doklad uživajo: hišne-najemni davek, pridobnina društev obvezanih na javno polaganje računa, davek zakupcev zemljišč itd.

Da se pospeši stavbna delavnost, se oproste od hišne-najemninskega davka nove hiše v mestih nad 50.000 prebivalcev za 20 let, v mestih nad 20.000 prebivalcev za 15 let, v ostalih mestih za 10 let.

Od 1. jan. 1927 se oproščajo obresti hranilnih vlog brez ozira na višino rentnine. —

Za leto 1927 se smatrajo darila društev, ki so zavezana javnemu polaganju računov, ako se podelijo Narodni obrani kakor tud društvom s humanimi, prosvetnimi ali kulturnimi cilji kot odbitne postavke pri predpisu pridobnine.

Znatne so olajšave glede taks:

ukinejo se letne takse od žag; takse za kupne pogodbe se znižajo od 2 na 1%, odnosno od 6 na 4%; takse na izdane akcije se znižajo od 2 na 1.5%, od 4 na 3%; takse na licitacijah se znižajo od 2 na 1%, od 6 na 4%;

predavanja prosvetnih (izobraževalnih) društev, vaje in zabave telovadnih društev, tudi Orlov, koncerti in zabave gasilnih društev so taks proste;

pri gledaliških predstavah prosvetnih (izobraževalnih društev) se plača taksa 10% in ni potrebna posebna prošnja kot doslej.

Davčne napovedi in davčne knjižice so koleka proste.

Taks prosta so i vsa samoupravna posojila.

Te olajšave glede taks znašajo za Slovenijo znatne milijone dinarjev.

Neprecenljive vrednosti je znižanje kazni glede točilne takse:

znižanje prenosne takse (desetek);

znižanje pristojbinskega namestka;

znižanje takse na vozila, katera znaša zneska v bodoče le znesek takse, a ne več trikratni znesek takse kakor doslej.

Ustavi se kazensko postopanje in brišejo vse kazni glede dopolnilne takse (pristojbinski namestek), točilne takse, takse na vozila, na biljard in gostilniške račune, ako še niso plačane, odnosno kazensko postopanje končano.

Zelo važne in sicer za najširše sloje ljudstva so ugodnosti glede trošarine.

Ukinja se trošarina na nadomestke kave, riž, sveče, karbid, na žarnice, katere upotrebljavajo občine za razsvetljavo ulic;

trošarine na alkohol (žganje) se zniža od 25 na 16, odnosno 17 Din.

Ukine se prijava vina;

zbrisejo vse kazni in ustavi kazensko postopanje, a za bodoče kazni zmanjšajo na 50 do 250 Din.

Za najrevnejše sloje je velevažna ugodnost, da se cena soli zniža za 1½ Din pri 1 kg. Občutne kazni radi nedovoljenega sajenja tobaka se odpuste, kazenski postopek, ako še ni izvršen, se obustavi.

3. Sprememba zakonov.

Radi počasnosti naše zakonodaje je potrebno, da se v finančnem zakonu izvrše spremembe onih zakonov, katere so v interesu javnosti neodložljive. Na našo zahtevo so se izvršile sledeče spremembe:

V bodoče se bodo o vseh dejanjih, ki spadajo pod § 104 srbskega kazenskega zakona (žalitev uradnih oseb), sodilo pri okrajnih sodiščih in ne več pri okrožnih sodiščih, kar bo pospešilo postopanje in zmanjšalo stroške.

Gledališču v Ljubljani se dovoli, da sme presežke dohodkov (t. j. dohodke čez proračunano vsoto), uporabiti za stvarne potrebe gledališča.

Cestarjem v Sloveniji se prizna posebna letna doklada 2550 Din in rodbinska doklada 730 Din za vsakega člana rodbine.

Zadragam se spet daje in to i za nazaj davčno prostost, katero so lani za časa radikalno-radičevske vlade izgubile.

Zakoni o agrarnih operacijah se razširijo i na Prekmurje, da se morejo isti i tam izvrševati.

Ministru socijalne politike se da pooblastilo, da more izvršiti reorganizacijo delavskega zavarovanja, spremeniti pravilnik za bratovske skladnice, iz fonda za

brezposelne dajati posojila za gradbo delavskih stanovanj.

Za staroupokojece je velevaženo, da se kronске penzije spremenijo v dinarske, istotako za duhovščino neznatna kongrua (t. j. mesečna plača 200 do 250 kron) iz kron v dinarje.

Za občinske volitve v Ljubljani, Celju, Mariboru in Ptujju velja v bodoče čisti proporc kakor za druge občine, istotako za volitve v trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani za vsak izmed treh odsekov (obrt, trgovina, industrija).

Posojilu, katero je razpisala ljubljanska občina za zgradbo stanovanjskih hiš, se prizna pupilarna varnost.

4. Ozdravljenje gospodarske krize.

Splošna gospodarska kriza je posledica nezdrave državne finančne politike, posledica nezdravih razmer v državnem gospodarstvu. Osem let se je vodila pri nas popolnoma pogrešena davčna, carinska in valutna politika, niti najmanj se ni oziral na spremenjene gospodarske razmere na svetovnem trgu, na gospodarske spremembe doma. Sedanji finančni minister, ki je začel svojo uradniško pot kot uradnik srbske zadržne zveze, ki pozna potrebe kmetijskega stanu, ki je pozneje kot ravnatelj Drž. hipotekarne banke dobil vpogled v celo gospodarstvo doma in v inozemstvu, s katerim je imel večkrat posla, si je stavil kot svojo življensko nalogo vse storiti, da se ozdravi gospodarska kriza in državne finance spravijo v red.

Kot prvi predpogoj smatra znižanje državnih izdatkov in omiljenje davčnih in drugih bremen. Proračun za l. 1927/28 izkazuje zmanjšanje za 1.039 milij. dinarjev; to zmanjšanje je omogočilo spredaj navedeno znatno zmanjšanje davčnih bremen.

Da se more izvesti razumna štednja v državni upravi in državnem gospodarstvu, da se uredi državno gospodarstvo in gospodarstvo v obče, da se povzdignejo vsi gospodarski sloji v državi, da se zmanjšajo izdatki, so potrebni dalekosežni ukrepi, katere vsebuje finančni zakon za l. 1927/28. Kot posvetovalen organ za izvedbo vseh potreb ukrepov se ustanavlja državni odbor, obstoječ iz 14 narodnih poslancev in 8 strokovnjakov pod predsedstvom finančnega ministra.

Ministru finance se daje pooblastilo, da sestavi novo odredbo za tehnično sestavo državnega proračuna, da izvrši ureditev državnih dolgov, da najame notranje posojilo v znesku 1½ milijarde dinarjev za zgradbo cest in železnice, da spremeni in spopolni uradniški zakon, zakon o penzionistih in disciplinarno postopanje.

V finančnem zakonu se nahajajo odredbe, katerih cilj je zmanjšati breme, katero povzročajo državi penzije, za katere je potrebno letno 1200 milij. dinarjev. Penzije naj dobe le oni, ki so več ko 10 let služili v državni službi, a so radi boleznimi ali ker so dokončali 35 let službe, stopili v pokoj. Omejiti je treba pretirano visoko število pomožnih uradnikov v nekaterih pokrajinah, za starostno preskrbo se isti zavarujejo pri zavodu za zavarovanje za starost in onemoglost.

V svrhu zboljšanja gospodarstva in rentabilnosti drž. gospodarskih naprav, kakor železnice, šum in rudnikov se predlaga, da se iste postavi na zdravo trgovsko podlago, naj se po trgovskih načelih vodijo in upravljajo.

5. Za delo oblastnih skupščin.

Radi nejasnih določil v zakonu o oblastni samoupravi so potrebne razne spremembe. Te so se izvršile v glavnem v finančnem zakonu.

V prvi vrsti se pooblašča ministrski svet, da sme razne posle, katere je do sedaj opravljala država, prenesti na oblastne samouprave ter istim odstopiti i tozadevne državne dohodke.

Za delovanje oblastnih skupščin je velevažna določba, da se mora vsa imovina bivših dežel v zemljiški knjigi prepisati na dotično oblast.

Ko se bodo sestavile srezke skupščine, bo pripadlo vse premoženje okrajnih zastopov, odnosno cestnih in zdravstvenih odborov novim srezkim skupščinam.

Važna je določba, da se morejo bivši deželni zakoni potom oblastnih uredh menjati. Ministru kmetijstva se da pooblastilo, da sme posle agrarnih operacij prenesti na oblastni odbor v Ljubljani.

Piruhi za slovensko ljudstvo.

Brez pretiravanja moremo reči, da prinašajo poslanci SLS slovenskemu ljudstvu — lepe piruhe, darila, kakor jih druge stranke, ki so bile v vladi, niso prinesle. Slovensko ljudstvo dobro ve, da od l. 1920 do danes druge stranke niso tega dosegle, kar je dosegla SLS v dobrem mesecu; slovensko ljudstvo se spominja, da je bil Pucelj skoro pet let minister, samostojna demokrata dr. Kukovec in dr. Žerjav tudi toliko časa, a prihajali so domu praznih rok, pač pa so glasovali za povišanje davkov in za nove davke.

Poslanci SLS bodo brez ozira na pisanje liberalnih časopisov, katero obsojajo vsi pošteni, trezno misleči nasprotniki, tudi nekateri samostojni demokrati, nadaljevali svoje delo v dobrobit slovenskega ljudstva, osobito v pogledu ozdravljenja državnih financ in omiljenja gospodarske krize dobro se zavedajoč, da se le z vztrajnim delom po dobro premišljenem programu da ljudstvu pomagati.

Letošnja Velika noč je za nas dan pravega veselja, pomenja nov mejnik v našem političnem življenju, nas navdaja z veseljem upanjem, da se bliža konec nezdravih gospodarskih razmer, katere tlačijo kakor mora celo naše narodno gospodarstvo, ako bo sedanja vladna kombinacija ostala dalj časa na krmilu, ako bo sedanji finančni minister več let v istem pravcu, kakor je začel, vodil državno finančno politiko.



Delo naših ministrov.

Minister dr. Kulovec je sklical 6. aprila konferenco živinorejskih nadzornikov. Iz Slovenije sta bila v Belgradu kmetijski referent pri ljublj. velikem županu, živinorejski Fr. Černe, ter mariborski referent ing. Jos. Zidanšek. Konferenci je predsedoval kmetijski minister dr. Kulovec. Na konferenci se je razpravljalo o starih, ki jih je treba storiti za povzdigo živinoreje. Sestavili so podroben načrt. Minister bo v kratkem sklical širšo konferenco, na katero bo povabil delegate iz vse države. Tej konferenci bo predložil od živinorejskih nadzornikov izdelan načrt.

Na mednarodno gospodarsko konferenco v Zenevi je bil imenovan kot zastopnik Slovenije g. Ivan Avsersek, kot izvedenec je pridružen g. dr. Windischer, tajnik Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani.

V Newyorku se je podpisalo posojilo Jugoslaviji 30 milijonov dolarjev. S tem posojilom se bo začela graditi železnica Belgrad—Jadransko morje. Ministrski svet je dalje sklenil, da se takoj začne v Sloveniji z graditvijo treh novih železnic, med temi zveza Slovenije z morjem.

Naši poslanci so dalje dosegli, da je trgovski minister izdal ljubljanski borzi dovoljenje trgovati z devizami (denarjem), kar je že dovolila svoj čas Davidović-Koroševa vlada, pa je potem žerjavovska vlada zopet preklecala.

Ministra dr. Kulovec in dr. Gosar sta v pelek imela dolg razgovor s finančnim ministrom glede financiranja oblastnih skupščin. Dosegel se je popoln sporazum.

Minister ing. Serneč je dovolil primereno vsoto iz vojne odškodnine za napravo novega železnega mostu v Medvodah.

Hrvatje so ogorčeni.

Hrvatski listi z velikimi črkami prinašajo uspehe, ki jih je dosegla Slovenska ljudska stranka za Slovenijo. Primerjajo delo in »uspehe« radičevcev za Hrvatsko tekom dolge dobe, ki so jo prebili v vladi ter delo slovenskih ministrov za Slovenijo tekom dveh mesecev. Zlasti podčrtavajo dejstvo, da je s finančnim zakonom Slovenija skoro dosegla avtonomijo, ker ima pravico spreminjati vse prejšnje deželne zakone. Dalje se je Sloveniji vrnilo vse premoženje bivše dežele Kranjske in Štajerske ter bivše deželne doklade.

Hrvatski listi povdarjajo, da je s temi uspehi SLS dobila Slovenija čisto izjemno stališče v državi.

Temu nasproti moramo mi podčrtati, da Slovenija ni dobila prav nobenega izjemnega stališča v državi, pač pa se je s finančnim zakonom uzakonila možnost, da se popravijo vse strahotne krivice, ki jih je morala Slovenija pretrpeti pod žerjavovskimi in radičevskimi vladami. Ko smo skozi osem let z vso silo klicali, kako se Slovenija tira na rob gospodarskega propada, kako se Slovenija izmzgava, kako se z njenim denarjem zalaga drugi deli države, dočim bo sama pri tem izkravala, tedaj so hrvatski listi molčali ter prav nič pisali o resnično izjemnem položaju Slovenije. In če se danes po zaslugi SLS te kri-

vice skušajo vsaj deloma popraviti — popolnoma se itak nikoli ne bodo mogle — tedaj je vse po koncu. Mi najodločneje ugovarjamo proti takemu pisanju, katerega namen je Belgrad zopet nakuriti proti Sloveniji.

Hrvatje naj bodo rajši ogorčeni nad Radičem, ki ima 50 poslancev in ki je skoro dve leti imel svoje poslance v vladi, pa ni znal za Hrvatsko nič doseči. Mar smo Slovenci krivi, da Hrvatje take zastopnike volijo v narodno skupščino!

Pred občinskimi volitvami.

V prihodnjih mesecih poteče večini občinskih odborov na Slovenskem 3 letna doba, odkar so bili izvoljeni. Vršile se bodo na novo občinske volitve. V nekaterih občinah so že razpisane in so že določeni dnevi volitev.

O važnosti občinskih volitev bi bilo skoro odveč govoriti. Po občinskem gospodarstvu se spozna prebivalce kakega kraja, ali so kaj vredni, ali so za nič. Na par stvari hčemo prav na kratko danes opozoriti vse naše somišljenike. Pametni občani bodo vodili v občinski odbor može, o katerih sodijo, da bodo delali res iz ljubezni do domače občine in da bodo delali pravično za vse prebivalce, ne samo za nekatero. Kdor gleda samo nase, kdor nima nič smisla za požrtvovalnost, naj se ne sili v občinski odbor. Tudi ne bodo nikjer postavljali na kandidatno listo ljudi, ki niso za javno delo a'i pa ljudi, ki so tudi v domačem gospodarstvu nemarni.

Pa še nekaj! Somišljeniki SLS morajo gledati, da pridejo v občinske odbore samo odločni pristasi naše stranke. Ljudi, ki niso izrazili naši somišljeniki, pustite na miru. V javnem življenju rabimo celih mož. Ne pozabimo tudi, da je danes oblastna skupščina in oblastni odbor v rokah Slovenske ljudske stranke. Občine, ki bi se postavljale proti SLS, morejo tako le same sebi škodovati. Treba pa jo poleg tega gledati, da pridejo v odbore može vseh stanov. Kar je poštenega v raznih stvoh, mora držati skupaj, da ohranimo naše občine poštene.

Prvo delo pri vsakih volitvah je, da so v redu volivni imeniki. Skrbite prav v vsaki občini, da bodo gotovo izbrisani vsi, ki nimajo volilne pravice, pa tudi niso somišljeniki SLS. Popravljati se dajo volivni imeniki še 14 dni potem, ko so občinske volitve razpisane. Kdor se do takrat ne pobriga za to, ali je vpisan ali ne, si kasneje ne more pomagati.

Volitve so po poročnem volivnem sistemu. Vsaka stranka postavi svojo kandidatno listo. Opozarjamo na to, da se kandidatne liste lahko že takoj sestavlja. Brž, ko so volitve razpisane, se dobe tiskovine za kandidatne liste pri občinskem uradu in pri glavarstvu. Somišljeniki naše stranke naj skrbijo, da bodo kandidatne liste pravočasno sestavljene in potem, ko bo čas, pravočasno vložene. Vsak kandidat sme podpisati le eno kandidatno listo.

Vsake volitve, naj bodo volitve v Narodno skupščino ali v občinske odbore, morajo zavednost našega slovenskega ljudstva. Tudi občinske volitve, katere bomo imeli v letošnjem letu, morajo biti dokaz, da naš narod zna sam sebe vladati. Narodni poslanec Vlad. Pušenjak:

Kaj pišejo nasprotniki.

Odškodnina črnogorski dinastiji. Žerjavovski listi, posebno »Domovina« in »Jutro«, strašno hujskajo, ker je sedanja vlada sterilila to, kar so bile primorane tudi druge države v zmislu mednarodnih dogovorov: dala je namreč odškodnino članom bivše črnogorske vladarske hiše. To »razburjenje« je pa neopravičeno in tudi neutemeljeno, kajti

a) Črnogorci so pod vodstvom članov bivše dinastije krepko sodelovali v balkanski vojni leta 1912 za osvobodjenje južnih Slovanov izpod turškega jarma,

b) davi milijoni so popolnoma kriti z osebnim premoženjem članov imenovane vladarske hiše, ki je pripadlo po zedinjenju naši državi,

c) je skrajna netaktnost od žerjavovcev, ki postavljajo njih dinastično čuvstvovanje v čudno luč, da na eni strani krijejo svoje rovarjenje proti dobri ureditvi države in — razbojniška dela svojih tolpa s hinavskim klečeplaštvom napram višjim krogom, na drugi strani pa s hujskaško agitacijo med narodom po boljševičkem vzorcu odrekajo mednarodno utemeljeno podporo vladarjem krvnim sorodnikom, katerim se je po prevratu celo premoženje brez odškodnine odvzelo.

★

»Gospodarska politika, ki jo izvaja sedanja klerikalno-radikalna vlada, je pogrešena in bo mnogo škodovala splošnemu razvoju našega gospodarstva,« piše žerjavovski tednik. Ta je pa lepa! Naša gospodarska politika, ki je znižala državni proračun in davke ter že v prvih dveh mesecih prinesla ljudstvu toliko olajšav in gospodarskih pridobitev — je »pogrešenac«. Kaj ne, naša žerjavovska politika, ki je zvišala v petih letih davke od 5 na 13 milijard, ki ni prinesla ljudstvu nobenih olajšav, ki je v »koriste« širokih slojev naroda upropastila milijone ljudskega denarja v dveh bankah, taka »gospodarska politika je pa »pravac« in »dobrac« za narod in državo. Žerjavovci, ali ne slišite, še krave se smejejo vašim izmišljenim bedarijam.

★

Žerjavovska ljubezen in delavstvo. Odkar so liberalci vrženi iz vlade, se grozno prilizujejo tudi delavcem. Človek, ki bere samo »Domovina«, bi res mislil: ni jih za delavni stan boljših ljudi. Toda žerjavovska ljubezen sprdadaj liže, zadaj praska. Saj so žerjavovci priklicali na dan »obznanec«, ki je vzela delavcem skoraj vsa sredstva v boju za obstanek in ki je pod krinko »protidržavnosti« vrgla tisoče in tisoče delavnega ljudstva iz državnih in drugih služb in jih še potem, lačne in raztrgane, po svojih nacionalnih tolpah nekaznovano mučila in morila. Ej, žerjavovci, dvomimo, da so delavci že vse to pozabili!

»Nasi klerikalci ne igrajo nikake pomembnejše vloge,« pridiguje svojim vernikom »Domovinec«. — Ja, ljubi berjavovci, povejte no, ali kaj berete »Domoljuba«? Če drugega ne, prečitajte vsaj uvodnik zadnje številke, ki našteva pod 39 točkami velike gospodarske ugodnosti, pridobljene od SLS, proti katerim ste vi glasovali, a so bile vseno sprejete vsled prizadevanja »brespomembnih klerikalcev«. Se nekaj! Te dni smo dobili v Ameriki milijardno posojilo, s katerim se bo gradilo takoj tudi v Sloveniji troje železnice, med njimi ena kot zveza Slovenije z morjem. Vidite, ko ste bili vi v vladi, vam Amerikanci posojila niso zupali. Ne vemo zakaj, ali radi vaših zvez z Jadransko in Slavensko banko, ali radi vaše »pomembnosti« v vladi. In končno so morali tudi vsim gospodarskim krogom priti na pomoč »brespomembni klerikalci«, ki so te dni izposlovali, da dobi ljubljanska borza tako zaželjeno pravico trgovanja z devizami (z denarjem). Zdaj pa le pišite naprej o »klerikalni brespomembnosti«.

Uničevanje vere med ljudstvom. Pod tem naslovom prinaša berjavovski tehnik v »Dopisu z deželci« med drugim sledečo drzno izmišljotino: »V neki fari na Dolenjskem je pridigoval duhovnik, da je manjši greh grešiti proti šesti ali sedmi božji zapovedi, nego štiti napredne liste.« — Na koncu grdega blanka pristavlja: »Čele čete Slovencev bodo potovale po in z bosimi nogami v Rim k svetemu očetu, da dobe pri njem odvezo — medtem pa bodo doma ljudje grešili proti šesti in sedmi božji zapovedi, oziroma prešestovali in kražili.« — Tako na št. strani. V uvodniku pa hinavsko vzklika »Domovinec«: »Torej na novo pot za čast in ugled slovenskega ljudstva.« — Slovensko ljudstvo, ali sedaj vidite berjavovce v vsej njih — nagoti? Sicer pa naj »Domovinec« pove jasno, kje in kdo je tako pridigal, da bi moglo držnega dopisnika tudi sodišče krepko prijeti za dolga in kosmota liberalna nčesa.

»Kmeti listi ima zaprte oči, ker bi sicer ne tajili velikih gospodarskih uspehov SLS« zadnjih dveh mesecih. Večina njegovih pristanev, ki bita tudi »Domoljubec«, je dobre pončena, zato se smeje onemogli nevoščljivosti in jodi radičevskega tehnika in zapušča — propadlo samostojno burko.

V vladi in izven nje. Kaj so dosegli slovenski radičevci, čeprav so sedeli v vladi 18 mesecev in imeli okrog 60 poslancev — vsi vemo: par podpor za mlekarno svojih somišljenikov. Za znižanje davčnih bremen, za razne olajšave in zlasti za gospodarsko povzdigo Slovenije in države, niso storili prav ničesar. Zdaj, ko so izven vlade, pa prepisujejo gospodarski program SLS in ga prodajajo v državni zbornici kot svoje zahteve. Ko so bili v vladi, se niso

spomnili ne starih vagonov, ne železniških zvez, ne kranjske deželne imovine, ne dolžnih cestnih doklad, ne stanovanj za železnikarje, ne drugih za slovenskega kmeta gospodarsko važnih stvari. Radikalna stranka brez radičevcev ni imela večine in mnogo bi bili lahko dosegli, ako bi bili močje na mestu. Zdaj, ko so barmeni iz vlade, pa zahtevajo marsikaj, da bi še dalje slepili svoje redke vernike. Prepazno! Tudi mnogi samostojni pravijo: »SLS je dosegla v dveh mesecih velike gospodarske uspehe, vi, samostojni pa, ki ste imeli trikrat toliko poslancev, v 18 mesecih ničesar. Z vami ne gremo več — sicer pa le pisarite in predlagate, sedaj ko ste brez moči, kar hočete!«

»Krišiansko-socialni minister odpravlja stanovanjsko zaščito.« Pod tem hujšakopim naslovom zabavlja rdečkarški »Delavec« na ministra dr. Gosarja in klerikalce. In kaj je resnica? Odpravo stanovanjskega zakona je sklenila prejšnja vlada, v kateri naše stranke ni bilo. »Delavec« tudi ve, da je ohranjeno za delavstvo tako važno ministrstvo za socialno politiko največ po goslugi dr. Gosarja, ve tudi, da se dr. Gosar na vse načine prizadeva za delavski stan: urejuje izseljeniško vprašanje, posreduje nčesa za delo, delavna nadzorstva itd. Takoj ob nastopu je nakazal podporo na brezposelnost, potrdil zidanje nove stavbe za Delavsko zbornico, izdal že pravilnik o zaposlovanju invalidov v vseh službah, preskrbel kredite za zidanje cenovnih delavskih stanovanj itd. Ali se je kaj takega slišalo takrat, ko ste imeli socialdemokracije svojega ministra? Pa kaj bi govorili, tudi »Delavec« je v prvi vrsti socialdemokrat one sorte, ki mu je glavno boj proti klerikalcem in »Marjem«, potem šele — blagor delavnege stanu. In še par besed o stanovanjskem zakonu. Ali ni minister dr. Gosar v svojem govoru v narodni skupščini 28. marca rekel med drugim: »S 1. novembrom bi morala biti odpravljena po obstoječem stanovanjskem zakonu vsaka stanovanjska zaščita. Ker pa bi bila nevarnost, da bi prenehala zaščita v najneprimernem času, ho potrebno misliti na to, da se obenem z reguliranjem najemnin uredi prehodno stanje, tako da se ne bi prigodilo, da bi bili najemniki ravno za zimo na cesti.« — Delavci, promislite vse navedeno in vrate hujšaksko rdečkarstvo slepilo tja, kamor spada.

Za bolnišnice in ceste v Sloveniji.

Tudi g. Pucelj je v dnogovornem govoru v državni zbornici kritični proračunskatega pa je sam kot bivši minister sestavljal in za katerega je tudi on, kot član bivše vlade soddgovoren. Tega ne trdimo le mi, to je g. Pucelj v oči povedal tudi radikalni poslanec g. Gavrilovič. — Samostojni se 18 mesecev, ko so bili na vladi, niso brigali ne za bolnice, ne za ceste, v svojem zadnjem govoru pa je g. Pucelj napadal liste, ki so si prizadevali, da preko Puceljevega proračuna z raznimi dopolnili poskrbe tudi za bolnice in ceste. Proti glasovanju berjavovcev in radičevcev pridejo na zahtevo SLS poleg druge šež. Imovine polagamo tudi bolnice pod oblastne samouprave, kjer ho zanje gotovo bolj preskrbi-

ljeno kot doslej. Po zaslugi našega ministra se delajo tudi že nekatere ceste in kmalu dobimo poleg 500 milijonskega posojila tudi nov cestni zakon, ki bo nato lahko uredil vse, kar je v tem oziru še potrebno. Gospod Pucelj bi zato veliko bolje storil, da bi ne zabavljal, temveč podpiral naše poslance v velikem boju za gospodarsko ureditev Slovenije, ki bo v korist tudi njegovim — pristašem.

Iz dopisov v »Domovinu«. V Dražgošah liberalnemu dopisniku ni po godu, ker g. šupnik tako dobro in glasno pridiguje, da ne more nihče v cerkvi — zaspati. Popolnoma prav, kajti za spanje so postelje, pa ne cerkvene klopi. Bog daj tudi Vam, g. dopisnik, da se vzdržite iz svojega — dušnega spanja!

Misijski je zopet »niso prav označili« bolje besede v fari sv. Miklavja pri Ormožu. Pripovedovati bi bili morali na primer grde izmišljotine, ki so jih prinesli svoj čas berjavovski listi o Materi božji, o sv. Frančišku, o presveti Trojici itd., potem bi tak »misijski« pohvalil — tudi dopisnik od Sv. Bollenka pri Sredisku.

V Kurševcih se liberalci hudejejo, da ondotni g. kaplan ne priporoča ljube in verne »Domovinec«. Dopisnik vzpodbuja čitatelje, naj ta časopis krepko širijo in pristavljajo: »S tem boste klerikalcem izjavio vsipali na glavo.« — G. dopisnik se moti, kajti ravno narobe je res: Čitanje »Domovinec« vsipa berjavovce le na vaše modžane in na vsi — kap. Le glejte, da Vam ne uniči liberalni požar — obojega.

Grda potegavščina. Po tem naslovom se rdečkarški »Delavska politika« zapaja v »klerikalce« in dr. Korošca, beš. v vladi so in ničesar niso storili, da bi se za občine Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj in Trbovlje volilo po čistem proporu, katerega so svoj čas v škodo delavstva predrugali berjavovci. — »Jutro« od dne 31. marca pa poroča, da je vložila vlada dopolnilo kot čl. 114 proračuna, po katerem dobe igoraj našti krajci po zaslugi naših poslancev zopet čisti volilni propore. Zopet dokaz, da je »grda potegavščina« le pri gotovih rdečkarških kolovodjih — doma.

VIII. KMETSKI TABOR

pri M. B. Dobrega sven na Slivovcih poleg Kostanjevici

prejedi

Okrajna Kmetka Zveza

na bele podobe dne 24. aprila 1927.

Ob desetih sv. maši v Marijini cerkvi, nato zborovanje pred cerkvijo.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

Ramgarn za moške obleke

se dobro kupi

R. MIKLAVIC, »PRI ŠKOFU«, LJUBLJANA

NOVIČAR

Vesele velikonočne praznike voščimo vsem naročnikom ter bralcem „Domoljuba“ z željo, da nam ostanemo zvesti ter nam pridobivajo še novih prijateljev in naročnikov.

Uredništvo.

Upravništvo.

d Opozarjamo vse bralce Domoljuba na današnji uvodni članek narodnega poslanca Vladimira Pušenjaka, ki je natančno popisal vse olajšave, ki so jih priborili za Slovenijo in celo državo naši poslanci in ministri. Zaupnike SLS prosimo, naj temeljito prouče ta članek ter ob vsakem razgovoru o politiki nasprotnikom odpirajo oči. Kdor ni do blaznosti zagrizen, bo moral z rokami otipati gospodarsko delo naše vlade ter razliko med SLS in žerjavovci.

d Romanje na Velehrad od 12. do 18. avgusta 1927. Na pobudo jugoslovanskih škofov se bo v proslavo 1100 letnice sv. Cirila priredilo prvo slovensko romanje na Velehrad. Med potjo si bomo ogledali najlepše slovaške in češke kraje ter stopili v stik z bratskim češkim in slovaškim katoliškim ljudstvom. Po dogovoru s češkim Apostolstvom sv. Cirila in Metoda se je določil naslednji program: 12. avgusta popoldne odhod iz Ljubljane, zvečer odhod iz Maribora. — 13. avgusta zjutraj prihod na Dunaj, ogledovanje mesta. Okoli štirih popoldne odhod v Bratislavo, slovaško prestolnico. — 14. avgusta (nedelja) služba božja v Bratislavi. Okoli devete ure odhod iz Bratislave, vožnja skozi najlepše slovaške kraje do velehradске postaje Uhersko Hradišče. Okoli šeste ure popoldne prihod na Velehrad. Pozdravi, večernice; priložnost za spoved. — 15. avgusta slovesna služba božja, slavnosti na Velehradu; popoldne odhod v Prago. — 16. in 17. avgusta ogledovanje Prage; vmes izlet v Staro Boleislavo, slavno češko božjo pot (kraj mučeniške smrti sv. Vavrlava). — 18. avgusta prihod v domovino (skozi Dunaj in Maribor). — Cene: II. razred 1300 Din; III. razred 900 Din. V tem je vračunjena vožnja, hrana in prenočišča. Prijaviti se je treba čim prej, najkasneje pa do konca maja in sicer za ljubljansko škofijo na: Odbor za romanje na Velehrad, Ljubljana, Rožna ul. 11, za lavantinsko škofijo pa na: Odbor za romanje na Velehrad, Maribor, Glavni trg 7. — Vsak priglasenec dobi začasni program in poležnice, da takoj po prijavi plača prvi obrok: za II. razred 400 Din, za III. razred 300 Din. Ostala vsota se mora plačati v dveh nadaljnjih enakih obrokih. Drugi obrok mora biti plačan do 10. junija, cela vsota pa najkasneje do 10. julija.

d Dobis iz Kanade. Ford City (Windsor) Ontario, Kanada, 22. marca 1927. Od vseh strani se oglašajo naši rojaki, le iz Kanade so njih poročila bolj redka, dasi nas je tukaj nad 30.000 Slovencev, kateri nas živimo, brez večjih skupnih naselbin, po raznih provincah neskončne Kanade. Kako naj vam poročamo o naših razmerah? Ni baš najboljša in tudi ne najslabša, Kdor

ima srečo, da dobi delo v industrijskih podjetjih, ta tudi zasluži, da lahko prav dobro izhaja. Poletni čas se dobi kjerkoli, a zima je navadno ona doba, katera prinese vsako leto veliko brezposelnost. — Tukaj nas je okoli 50 Slovencev, dasi mala, a smemo reči, ena izmed večjih slovenskih naselbin v Kanadi. Mesto leži čisto na meji Združenih držav, tik mogočnega Detroit (Michigan), kateri slovi kot središče avtomobilne industrije na svetu. Tam živi nad 3.000 naših rojakov in mnogo od njih jih pride ob nedeljah k nam na obisk. Dasi nas je malo število ter smo gmetno še šibiki, nas je duh narodne zavesti zedinil v eno, da smo dne 30. januarja t. l. ustanovili Slovensko pevsko društvo »Lira«. Društvo šteje 32 članov, med temi zbor 20 pevcev, katerega uspešno vežba pevovodja, g. Iv. Pregelje. On ima tudi največ zasluga, da se je društvo ustanovilo. — Narodnjaku in zmocnemu pevovodju smo sledili vsi ostali ter vsak po svoji moči pripomogli do ustanovitve društva, katerega namen je: širiti v daljini tujini našo prelepo slovensko pesem, krepiti duh narodne zavesti ter čuvati svetinje naše narodne zemlje do poslednjega izdihaja! V drugi vrsti se nam je zahvaliti sosednemu pevskeemu društvu »Ljubljanski vrh« iz Detroita, posebno predsedniku in tajniku omenjenega društva, bratoma Gaber rodod z Vrhnike za njuno prvo pomoč z notami, za spodbudo in lepe nasvete. Lep dokaz narodne zavesti naših bratov Hrvatov je to, da pridno pristopajo k našemu društvu, kar naj bi storili še ostali Slovenci, kateri do danes še niso v krogu našega napolitičnega društva, da bi do zadnjega vsi združili naše glasove v en sam mogočni glas: Na dan Slovan! Tujec obstoji, strme poslušaj, na ulicnem hodniku pred dvorano stojijo številni pasanti, poslušajo, poprašujejo, kdo so ti peveci? Odkod nepoznan narod? — njih krasno petje?... In Ti? Zakaj drviš mimo — nemo? Kje si se rodil? Meseca junija priredimo prvo veselico. Program iste bo kar najbolj skrbno sestavljen. Med izvajanjem najlepših slovenskih pesmi bomo igrali tudi lepo igro, na to sledi še več komičnih nastopov. Računamo, kar nam je tudi obljubljeno, da nas poseti več slovenskih društev iz Detroita, ravno tako tudi par hrvaških društev pride korporativno na našo narodno prireditev, kjer hočemo pokazati, kdo smo oni neznanj narod!

Slovenci iz Ford City (Windsor) Ontario, Kanada: Stebaj Albin, predsednik, Leskovšek Daniel, tajnik, Smole Josip, blagajnik, Pregelje Ivan, pevovodja, Štular Urh, Štritar Andrej, Zeljko Ignac, Krašovec Lovrene, Farkaš Matko, Pogačar Vinko, Sednikar Anton, Znidaršič Majk, Štur Alojz, Kos Franc, Čop Matko, Krtovič Stevo, Juričič Krasimir.

Svajger Josip, Pirnat Vinko, Pirnat Ivan, Jerše Ivan, Trošt Ernest, Tadej Zivko, Magdič Karel, Grile Florian, Urbanc Josip, Zdravje Alojz, Godiša Franc, Avsee Ivan, Magdič Franc.

d Naš generalni konzulat v Kanadi opozarja vse tiste, ki žele v Kanado, da naj gredo le tisti, ki res hočejo delati kot poljedelci. S farmerjem naj sklenejo dogovor vsaj za eno leto, da ne bi ostali pozimi brez zaposlitve. Vsi tisti, ki prihajajo tja v nameri, da se vtihotapijo v Zedinjene države, se varajo. Nasprotno je gotovo, da bodo prijeti in kaznovani z zaparom do leta dalj ter zaplenbo vsega premoženja. Tudi tisti, ki mislijo, da bodo dobili službo v rudnikih in tovarnah, naj ne prihajajo v Kanado. Ona jih ne potrebuje, ker je že mnogo kanadskih tovarniških delavcev nezaposlenih. Preje ali kasneje jih čakajo težka razočaranja v Kanadi!

d Strahotne kazni. V Oslijeku so visoki gospodje vršili vtihotapstvo kar na debelo. Pa so jih zasačili. Kazen pa je naslednja: Vsi skupaj morajo plačati €5 milijonov 350.340 dinarjev ter bo vsak eno leto zaprt. Dve tovarni pa je država kar zaplenila ter jih vzela v svojo last. No, ti gospodje se ne bodo nikdar več podstopili s vtihotapstvom na račun države kupiti svoje premoženje.

d Polovanje ameriških Slovencev v staro domovino. Naši rojaki v Ameriki se pripravljajo na skupen obisk Jugoslavije. Prva skupina je že prispela v Ljubljano 11. aprila. Druga skupina odhaja iz Amerike z brzoparnikom »Paris« 14. maja in prispe v Ljubljano, 23. maja. Tretja skupina odhaja iz Newyorka z novo zgrajenim brzoparnikom »Ile de France« 2. julija ter pride v Ljubljano 11. julija. Vsi navedeni brzoparniki pripadajo splošno znani francoski paroplovni družbi »Cie. Gle. Transatlantique, Havre—Newyork«. Dragim rojakom kliče: Dobrodošli na mili domači zemlji!

d Minister dr. Andrej Gosar za viničarje in poljske delavce. Jugoslovanska strokovna zveza je pisмено zaprosila ministra za socialno politiko g. dr. Andreja Gosarja, da naj borza dela v Mariboru izdaja izkaznice za polovično vožnjo po železnici tudi onim viničarjem in poljskim delavcem, ki odhajajo poleti na mlačev na Hrvaško in v Medjimurje. Obenem je naprosila g. ministra za socialno politiko, da posreduje pri prometnem ministru, da le-ta izda dovoljenje za znižani prevoz deputatov (t. j. plače v naravi), ki jih prejema ti delavci za svoje delo. Minister g. dr. Gosar, je že obvestil Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani, da je že naročil mariborski borzi dela, da se morajo izdajati zgoraj omenjene izkaznice poljskim delavcem in viničarjem in da bo ukrenil vse potrebno pri prometnem ministru, da se dovoli znižana prevoznina živil, ki jih prejmejo zgoraj naznačeni kot plačilo.

d Veronauk, ki ga je svoj čas minister Pucelj odpravil na specialni vinarski in sadiarski šoli v Mariboru, je po odredbi sedanjega kmetijskega ministra dr. Kulovca zopet vpeljan na šolo.

d Bombe. V Mariboru in okolici vedno pokajo bombe. Pretekli teden je nekdo vrgel bombo skozi okno v gostilno Kerenčič v Pesnici pri Mariboru. Bomba se je v sobi razletela ter povzročila veliko škodo. Ker

je bilo že pozno ponoči in gostilna že zaprta, je bila soba prazna. Bombe mečejo vedno isti ljudje iz liberalnega tabora. Več so jih že zaprli.

d *Velike povelje v Mežici*. Mežica na Koroškem je občina, ki je popolnoma v rokah socialdemokratov. V tem kraju je precej tovarn in socialisti imajo večino tudi v obč. odboru. Gospodarstvo občine Mežica so hvalili po socialnodemokratskih listih in na shodih kot najbolj vzorno v Sloveniji. povsod so naglašali, da bo tak red v vsaki občini, katero bodo vodili socialisti. Kak red je bil v občini Mežica, pa nam dobro kaže sedaj odkritje velike afere, ki je na mah napravila konec socialističnemu gospodarstvu in zadala smrtni udarec komunistični in takozvani Bernotovi socialistični stranki. V Mežici so lansko leto dozdali veliko šolo na občinske stroške in takoj potem so začeli graditi velik občinski vodovod, kojega stroški so bili proračunani na 800.000 Din. Delali pa so tako, da je stal vodovod mesto 800.000 Din — 1.500.000 dinarjev. Med ljudstvom se je takoj pričelo šušljati, da denar iz občinske blagajne ne gre samo za ta vodovod, da so izdatki preveliki itd. Na podlagi teh govoric je bila odredjena preiskava, katero je izvršil vodja policije v Mariboru g. nadsvetnik Krševan. Podatki, katere je spravila preiskava na dan, so bili taki da je poseglo vmes drž. pravdnštvo ter odredilo, da se morajo vsi socialistični voditelji, ki so imeli pri vodovodu opraviti, zapreti. Aretacije so že izvršene in že v nečeljo so detektivni mariborske policije pripeljali iz Mežice oblastnega poslanca Möderndorferja in štiri njegove tovariše ter jih oddali v zapore okrogne sodišča. Tak je bil konec socialističnega gospodarstva v Mežici in našemu ljudstvu v dober nauk, da pazi, komu zaupa.

d *Centralizem se je udril v Osilnici* dne 3. aprila ob 4 popoldne. Potuharjev most ob Kulpi pred Osilnico se je prelomil pod avtomobilom, napolnjenim z vojakom in prtljago; avtomobil se je usedel v globoki jarek, pri čemer so bili štirje vojakovi ranjeni. Sreča le, da je avto vozil počasi in se je kar lepo usedel v hudournik. Dva vojaka sta bila vendar težje ranjena: enemu so se pretresli možgani, drugi je poškodovan na obrazu. Precej za njim se je pripeljalo več višjih častnikov in so se na lastne oči prepricali, kako »vzorno« se je skrbelo pod žerjavovsko in radičevsko vlado za naše ceste in mostove. Pa so še pristavili: »Kod nas u Srbiji je sve betonirano.« Seveda je — z našimi denarji! Sam Bog ve, koliko ima Potuharjev most še bratcev po Sloveniji in Hrvatskem! Občinstvo samo je že dolgo opozarjalo na nevarnost tega mostu kakor tudi orožniška postaja. Odgovor je bil: »Ni take sile.« Sedaj ste pa videli, kakva sila je! Le brz denar sem iz Beograda za druge mostove, da ne bo še kaj hujših nesreč!

d *Radičevski pretepi*. Radičevci hočejo v najnovejšem času s pretepi rešiti svojo politiko popolnega propada. Znano je, kakšen pretep so povzročili pri prvi seji zagrebske oblastne skupščine. Sedaj so isto ponovili v zagrebskem občinskem svetu, kjer so radičevci planili na župana. Razvil se je med občinskimi svetniki pretep, v katerem so gorke zausnice igrale glavno vlogo.

Radiču se že cela Hrvatska smeje. Celo zagrebski »Obzore«, ki je dosedaj dosledno vlekel z Radičem, je sedaj najostreje Radiča obsodil. Očita mu med drugim tudi to, da v dobrem letu svoje vlade v Beogradu ni naredil za Hrvate tega, kar se je posrečilo dr. Korošcu v par dneh narediti za Slovenijo.

d *Kmetijski hranilni in posojilni dom*. Na razna vprašanja sporočamo našim somišljenikom, da denarni zavod v Ljubljani na Dunajski cesti, ki ima ime »Kmetijski in posojilni dom«, ni zavod somišljenikov SLS. Vodijo ga pristaši nekdanje samostojne kmetijske stranke. Toliko v pojasnilo, da ne bo novih vprašanj zlasti iz ljubljanske okolice.

★ *Vsem, ki iščejo zaposlitve na Češko-slovaškem*. Naš konzulat v Češko-slovaški javlja, da vladajo tam velike težave glede zaposlitve in da imajo naši državljani, ki odhajajo tja z namenom, da si najdejo delo, pri tem znatne ovire. Zato se svetuje vsem, ki hočejo iskati dela v Češko-slovaški, da ne odpotujejo tja, dokler jim ni zagotovljeno mesto zaposlitve.

d *Zrebanje loterije Solčavskega Orla* bo 23. junija t. l. Naši fantje in dekleta prav pridno prodajajo srečke, ker vedo, da je Solčavska orl. družina zelo prizadeta — ker ji je povodenj stadion z »domom« vred odnesla, in si sami ne bi mogli pomagati. Med tem je pa tudi upanje na lepe dobitke večje, kakor pri drugih loterijah. Kajti srečk je le omejeno število. Zavedni Solčavski kmetje z veseljem darujejo za dobitke — ovce, jagnjeta in kozličke. Tudi je orlovski mizar napravil za loterijo 10 velikih orehovitih okvirov za podobe Srca Jezusovega in elegantno kredenco. Veselo Alelujo želi orlovska družina v Solčavi.

d *Umrli* je 6. t. m. č. g. Josip Dobrovo, župnik v Črni pri Prevaljah. Rojen je bil 1873. V prejšnji Avstriji je bil eden izmed voditeljev koroških Slovencev. Svetila mu večna luč.

d *Umrli* je na Sapu pri Šmarju 9. aprila Jožef Trontelj, ugleden posestnik in cerkveni ključar podružnice na Selih. Bog mu daj večni mir!

★ *Požari vsled strele*. Iz Zirov nam poročajo: Zgodaj je začelo letos treskati. V noči od petka na soboto minulega tedna je treščilo v hišo posestnika Loščarja v Zirovskem vrhu. Hiša je zgorela. Takoj nato je udarila strela v Anžonov konzolec v Ratevi in ga užgala. Pihal je vzhodni veter, ki je zanesel ogenj na steno hleva, hiše in shrambe za žito. Vsa ta poslopja so bila krita s slamo in so do tal pogorela. Iz hleva se je posrečilo rešiti 17 glav goveje živine, le ena junica je zgorela. Škoda daleč pretega zavarovalnino, ki znaša 60 tisoč dinarjev. V soboto zjutraj je pa treščilo v hišo Maksa Nagliča v Zireh. Strela sicer ni užgala ničesar, razmetala je pa opeko po strehi. To hišo je upepelila strela že pred tremi leti. Ne da bi užgala, je zadela strela ta dan še več drugih poslopij.

d *Nov požar v Mengšu*. Komaj smo se oddaljili od strahu radi požara zadnje nedelje, nas je v noči od srede na četrtek znova vzdramil klic: gori! Torej v treh dneh kar dva požara. To pot je do tal pogorel konzolec-dvojniki posestnika Kandufarja. Konzolec je stal daleč od vsake poti in steze,

tako da je očitno, da je bil namenoma zažgan. Jasno je, da je razburjenje veliko. Orožništvo in domače straže pridno pazijo. Bog daj, da bi se jim posrečilo zločinca prijeti, ako bi poskušal še v tretje s svojim peklenskim delom.

d *Avtomobilska nesreča*. Pretekli teden je avtobusu, ki vozi iz Ptuja v Maribor, med vožnjo padlo kolo z osi. Avtomobil je z vso silo priletel v brzovajni drog, sofer si je ob zdrobljeni šipi porezal žilo do vodnice. Ker je bila pomoč takoj na mestu, so mu kri ustavili. Na srečo je bil v avtobusu samo sofer.

d *Auto je povozil na Francoskem* Lovrota Koncilija, doma iz Spitaliča pri Kamniku. — V Harnes je padel raz kolo Lovro Benet iz Rateč na Gorenjskem. Oba mlada fanta sta težko poškodovana.

d *Smrtna nesreča na zagrebski cesti železnici*. V soboto je nenadoma padel v nezavest sprevodnik na progi cestne železnice, ki vodi med glavnim in savskim kolodvorom. Nesreča je hotela, da je padel z voza in pod kolesa. Naravno, da je naša med občinstvom velika panika. Nekateri so mu priskočili na pomoč, toda sprevodnik je bil na mestu mrtve.

d *Nesreča v Vinkovcih*. V torek se je porušil v neki ulici napol dograjeni zid in pokopal pod seboj dva delavca in dve delavki. Ena delavka je bila takoj mrtva, ostali trije pa so težko ranjeni.

d *Ponesrečeni turist*. Te dni so prišli v Mostar trije nemški turisti, ki so se podali na okoliške planine. V torek je eden izmed njih, Viljem Goldstein, zdrknil in padel v prepad, kjer je obležal mrtve.

★ *Težka nesreča v Ogulinu*. V soboto so se podali iz Ogulina trije turisti v hribe. Eteka Hagenreiter je hotela splezati na neko težko dostopno skalo. Zapustila je svojo družbo. Ker se pozneje na klice ni več oglašila, so jo šli iskati. Našli so jo mrtvo, 80 metrov globoko pod skalo.

★ *Stekla mačka*. Zanimiv slučaj matje stekline se je pripetil prejšnji teden v vasi Podturjak pri Ljubljani. Posestnik Krempelj je imel zelo veliko mačko, ki pa je nenadoma pričela kazati vse znake stekline, grizla kamenje in les, nato je popadla domačo petletno deklico Karlino, jo težko ranila ter se potem zakadila v dva odrasla fanta, ki pa sta bila vsled svojih dežnih plaštev obvarovana pred njenimi vgrizi. Fanta sta mačko pobila z drogom na tla. Dospeli živinozdravnik je odpeljal težko ranjeno deklico v Pasteurjev zavod v Celje, truplo mačke pa je preiskal in konstatiral visok štadij stekline.

d *Ukraden avtomobil v Rušah*. Dne 4. t. m. se je v Rušah mudil z avtomobilom neki trgovski potnik. Med večerjo v gostilni Novak je pustil avto na cesti z zaprtim motorjem, ko pa je povečerjal, je v veliko začudenje opazil, da je avtomobil izginil. Vse iskanje po Rušah je bilo zaman. Ko je šel proti postaji, da telefonira v Maribor po drug avto, je našel tik postaje v grapi ležati svoj avtomobil, ves razbit in neporaben za vožnjo. Storilec, ki mu je avto odpeljal in zavozil v grapo, ni znan.

d *Meh gledata*. 5. aprila zvečer ob pol 7 so v Laškem že mislili zapreti farno cerkev, pa so ljudje še malo pogledali po cerkvi, če ni morda še kdo v kakem kotu v

PO DOMOVINI

JEZICA PRI LJUBLJANI. Prireditve in drugo.)

V mesecu marcu so večinoma vsa naša društva javno nastopila, odnosno pripravila prireditve za širšo javnost. — Izobraževalno društvo je po komaj enotedenskem premoru priredilo 5. marca filmsko predavanje, pri katerem je bila izredno velika udeležba. — Dalje je »Orel« 18. marca imel tedensko akademijo s sodelovanjem Črnuškega tamburaškega zbora. Pripomniti je, da ni kazalo lomiti navade zadnjih let, ko so se priredile take akademije kot poslovinna prireditve bratom vojakom. Tako izvedba programa, kakor udeležba s strani publike to potrjuje. — 27. marca pa je bila v Društvenem domu izredna slavnost: akademija v čast gdč. učiteljice H. Malovrhovi, ki je po tolikih letih službovanja na naši šoli stopila v pokoj. Sodelovali so sami bivši njeni učenci in učenke, pa tudi večina gledalcev izhaja iz njene šole. Z gromovitim ploskom je učiteljico sprejelo občinstvo, ko je stopila v dvorano. Prireditve je potekla vsestransko zadovoljivo in v vseh ozirih pristržno; pokazala je nedvoumno hvaležnost mladine do svoje stroge, pa izredno dobre vzgojiteljice. Marijina družba, pri kateri je slavljenska nad 10 let delovala, ji je poklonila lep šopek rož, najmlajši njeni šolarji pa so jo ob koncu skoro zasuli s cvetjem z domačih vrtov. Bog ji daj še mnogo srečnih let v pokoji. — Pa tudi za naprej nismo brez namer. V tekočem mesecu bodo najbrž zopet vse nedelje zasedene s prireditvami. »Orel« namerava ponoviti tekom meseca »Rožo Jelodvorsko«. — Fantje Orli so se zadnje tedne redno zbirali ob nedeljah po devetih maši in pridno predelavali vprašanja iz »Socialnega vprašanja«, katerega so predmet letošnjih prosvetnih tekem. Treba bo seveda s tem v zvezi enkrat temeljito vzeti v preteza vprašanje poslovnih izpitov. Parola za bodočnost nam mora biti: poslovni izpit naj položi vsak član Orla! — F. St.

cerkvi skrit. In res, bilo je prav umestno takrat, da se je pogledalo. Na mehu orgel sta čepela dva približno 16 do 17 let stara poba. Ko so ju vprašali, kaj delata, sta odgovorila, da gledata meh. Bila sta skrita za piščalci v orglah prav na mehu. Občinski tajnik ju je popolnoma upravičeno izročil orožniški postaji, ki bo nadaljnje ukrepanja, da se bosta odvadila takšnega gledanja.

d Ameriške posle, pooblastila in sploh vse inozemske zadeve, tudi v Južni Ameriki, oskrbi hitro in ceno dr. Ivan Černe. Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, poslojpe Ljudske posojilnice.

★ Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »Pekatec«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

d Lovsko orožje popravlja najceneje in najbolje puškar F. K. Kaiser.

d Angleško sukno in razno manufakturno blago se dobi po zelo nizkih cenah pri Francu Pavlinu, Gradišče 3.

d Cvetličarna Nizza (posestnica gospa Fani Hvala v Ljubljani) se je preselila iz Prešernove ulice na Dunajsko cesto 9, poleg slašticarne Novotny ter se priporoča cenj. občinstvu za nadaljnjo naklonenost tudi v novih lokalih.

RIBNO PRI BLEDU.

Slov. katol. izobraževalno društvo v Ribnem je v tem poslnem času parkrat priredilo v prostorih gasilskega društva igro s petjem pod vodstvom domačega organista Jožeta Arh in s sodelovanjem cerkvenih pevcev. Vsi so dobro rešili svoje vloge.

SELA PRI ŠUMBERKU.

Ne bomo se preveč hvalili, nekaj je pa le, a čemer se lahko ponašamo, namreč z dobrim časopisjem. Kljub temu, da tvorimo eno najmanjših fara na Dolenjskem — šteje okrog 500 ljudi, kateri žive v 75ih družinah — imamo celoletno naročenih z poravnano naročnino: 50 Domoljubov 25 Bogoljubov, 2 dnevna in 3 nedeljske Slovence, 31 Sadjarjev, 11 Glas. Najsv. S., 6 Cvetij in 1 Vigred. Hej dekleta, kje ste? Skupno torej 129 izvodov. Od nasprotnega časopisja pa samo »1« številko Kmetijskega lista. — Podružnica Sadjarskega društva si je napravila letos novo drevesnico, katera je kras in bo v korist vsej župniji. — Prost. kat. gasilsko društvo pripravlja za dan 8. maja svojo prvo prireditve na Šumberku v razvalinah starega gradu. Če pogodijo lepo vreme, bo res nekaj krasnega. Natančen spored se bo še objavil. Pa naj reče kdo, ali se »hstarjice kaj giblamo ali ne. Kmalu zopet kaj več.

CRNUCE.

3. t. m. je bila na našem odru igrana opereta: Mlada Breda. Dvakrat se je igrala, popoldne in zvečer, obakrat pri polni hiši. Opazilo se je pa pri večerni predstavi, da so igralci že utrujeni. Pela se je igra ob spremljevanju harmonija. Igra ni težka, je pa lepa in naravnost gane gledalce. To nedeljo so se pa postavili naši fantje Orli. Redno teden za tedom so se pripravljali in študirali Učeničnikovo »Socialno vprašanje«, no in uspeh je tu; lep, časten uspeh: na okrožnih tekmah si je odsek priboril eno izmed prvih mest in dobil v priznanje veliko diplomu. Zdaj pa fantje s korajžo naprej: z Orli nam raste nov rod, ki bo po svoji izobrazbi pozneje znal povsod zastopati koristi in napredek društva. Zato toliko socialne stvarine na tekmah v zadnjih letih. Ni pa to dovolj! Obenem z vzgojo socialnega duha in čuta je treba današnjim mladini tudi praktičnih navodil za udeleževanje v javnih zastopih in društvih. Treba podlage za vodstvo vseh mogočih poslov in naprav. Tudi na to misli Orel in prireja poslovne izpite. Sprva le plaho in za izbrane člane, toda prišlo bo do tega — in mora priti! — da bo poslovni izpit položil vsak Orel. Tudi mi Črnučani mislimo na to. H koncu nam je poročati še malo bolj žalostno novico: naš g. župnik Tomelj je še vedno v bolnici in nam dušno pastirstvo opravlja duhovnik iz Ljubljane. Želimo g. župniku skorajšnjega zdravlja in vrnitve nazaj v med nas! — H—e.

OSELICA.

(Občinske volitve.)

Naši nasprotniki se trudijo, da bi obdržali v rokah našo obsežno občino. Ze 19. marca so sklicali pri Vidmarju na Trebiji sestanek, da bi napeljali vodo na svoj mlin. Toda žerjavovska demokratska in radičevska samostojna stranka sta v zadnjih letih tako slabo mleli, da sta izgubili v zadnjem času prav vsako zaupanje pri ljudeh. Tudi tisti ki so doslej držali slepo s tema strankama, spregledujejo, da dela za našega človeka le Sloven-

ska ljudska stranka. Dva meseca je SLS na vladi, pa je naredila več kot obe nasprotni stranki v sedmih letih. Dne 3. aprila je prišel oblastni poslanec Uršič med nas in nam razložil pomen volitev v sedanjem času. Nasprotniki, ki jih je nekaj prišlo zraven, niso vedeli povedati ničesar pametnega proti. Zlasti sedaj, ko je začela delati nova oblastna skupščina in je upati, da se začne v deželi novo gospodarsko življenje, bo gotovo tudi naša občina sprevidela, da je njeno mesto le v SLS. Somišljenike SLS pozivamo, da gredo vsi na delo, da bo zmaga naše stranke res velika.

STUDENEC PRI SEVNICI.

Pri nas se opaža vedno večje veselje do vsakega napredka. Tako se je tudi po vojni na novo oživela stara romarska pobožnost k prijazni cerkvi Matere Božje na Studencu, ki se vrši vsako leto na velikonočni pondeljek in binkoštni pondeljek. Tako se tudi letos vabijo vsi častilci Matere Božje, da se v obilem številu udeležijo starodavnega romanja, posebno sosedni štajerci naj bi se na novo oživeli kakor pred vojno. Ob 10 se bo vršila pridiga, nato slovesna služba božja, takoj po cerkvenem opraviilu pa priredi tukajšnje društvo Ljudski oder krasno igro Miklovo Zalo za došle romarje in oddaljene goste. Ob pol štirih se igra ponovi za domačine in za vse ostale.

IZ ŠMIHELA PRI ŽUZEMBERKU.

V naši šoli so uvedene take ure za poduk, ki današnjim razmeram sploh ne odgovarjajo. — Otroci so od 8 zjutraj pa do ene popoldne pri poduku in to dnevno. Ako se še pomisli, da morajo otroci že ob 7 zjutraj z doma in da pridejo šele ob dveh popoldne domov, je torej revček celih sedem ur brez jela.

Mi se nikakor ne protivimo šolskim predpisom, mislimo pa, to ni koristno v nobenem oziru. Prosimo, naj slavni okrajni šolski svet v tem oziru čim preje napravi drugačen red, ker ne gojimo otrok, da nam bodo v šoli hirali, ampak da nam bodo kedaj prišli v prid. — Prizadeti vaščani s okolico.

Naši fantje voščijo.

Vesele velikonočne praznike voščijo svojim domačim prijateljem in znancom ter vsem bralcem Domoljube:

Slovenski fantje-vojaki v Skopju: Iv. Štrukelj, Sežek Maks, Joško Kavčič, Erklavec Valentin, Fr. Kovačič, Martinjač Joško, Joško Kne, Slavo Plevel, Jamnik Fr., Fr. Podobnik.

Slovinci v Kanadi (Winnipeg): Dolinšek Iv., Cerjanec Anton, Cerjanec Ivan, Ogolin Jos., Matjašič Fr., Weiss Aleš, Lopšič Luka, Trček Florian, Pangre Veseli, Tancek Hugo, Jelašič Maks, Sukle Anton, Vrančar Jos., Drobnik Jak., Marolt Fr.

Redov Uran Karol iz Veleaa, Makedonija.

Slovenski fantje v Osijeku v 10. četi 3. bat. 41. peš. p.: Tone Jelenc, Stane Jaklič, Engelbert Peterlin, Joško Gruden, Joško Berlant, Joško Marolt, Alojz Bartol, Julij Zakrajšek, Fr. Perko, Ferd. Benčina, Fr. Kraševac, Ivo Smolčič, Martin Sešek.

Slovenski fantje iz Sinja, Dolmacija: Fr. Dimic, Stefan Sever, Peter Jelovčan, Fr. Ulčar, Jan. Struč, Vinko Kuren, Šober Ferd., Meglič Fr., Karl Legart, Mirt Alojz.

Slovenski fantje iz Zagreba: Pavlič Franc, Anton Sepec, Anton Sepec, Ivan Ponuda, Franjo Jereb.

Slovenski fantje službi v 3. bat. 22. peš. p. v Kratovem: Martin Tiringar, Alojz Kaplan, Rud. Campa, Fr. Virant, Anton Južnič, Stanko Bajt, Karol Arko, Iv. Turk, Rud. Fajdiga, Matija Jakšič, Stanko Mušković, Anton Hren, Križnar Leopold, Iv. Zvokelj, Anton Pucelj, Fr. Gornik, Fr. Campa, Rud. Miheličič, Al. Podražaj, Iv. Zužek, Al. Ogrina.

Slovenski fantje v Skopju: Martin Pečarič, Jože Golobčič, Jože Cesar, Iv. Dolenc, Al. Polenišek, Fr. Bajuk, Jože Golobčič, Ant. Bajuk, Matija Muc, Val. Kočevar, Jan. Skof, Fr. Kraševac, Jan. Tomc.

Slovenski fantje-vojaki, službujoči v 5. četi, 2. bat. v Krivi Palanki: Karel Malavašič, Ant. Zabu-kovec, Jan. Hafner, Ciril Bastardo, Jos. Pirc, Peter Znidaršič, Iv. Ivane.

Jos. Ketelj, Fr. Patačar in Vencelj Lovše iz Kapuskasinga, Kanada.

Slovenski fantje iz pilotske šole v Novem Sadu: Levro Babnik, Herman Jakomini, Andrej Masle, Gusli Vodisek, Jos. Teraš, Jos. Trčej, Karel Strajner, Ladislav Jurca, Fr. Blatnik.

Slovenski fantje-vojaki 20. pešpolka iz Zaječara: Jos. Sturm, Fr. Brnard, Janko Rant, St. Potonik, Ant. Benedičič, Feliks Rozman, Ant. Lotrič, Janko Čemažar, Janko Ušeničnik, Tom. Bogataj, Pet. Rutar, Joško Demšar, Jur. Oblak, Jos. Demšar.

Slovenski fantje v 1. poljski diviziji 9. art. polka v Banja Luki: Iv. Podoreh, Ant. Lešnjak, Jos. Krmelj, Iv. Zabu-kovec, Gasper Kraševac, Fr. Rus, Fr. Serjak, Ign. Marinko, Jan. Kocijančič, Edv. Strlič, Vinko Udir, Ant. Kovča, Dominik Ovtak, A. Rus, Ant. Jenko, Fr. Novak, Fr. Stanovnik, Ant. Zidar, Viktor Medo, Fr. Jeret, Ant. Lavrič, Fr. Sajevac, Primož Habijan, Dominik Velepčič.

Slovenec služeci v Komandi rečne flotilje v Novem Sadu: Fr. Cerar, Ferdo Zagar, Fr. Poje, Fr. Oswald, Ivan Ogrin, Matej Mladavčič, Ivan Lorbert, Fr. Naglič, Al. Hribar, Iv. Lah, Rudolf Frass, Iv. Bavnik, Fr. Bizjak, Iv. Čeren, Jos. Krep, Ivan Radman, Nikola Zic, Borivoj Vukelič.

Fantje služeci pri težkem artiljerijskem polku v Petrovaradinu: Mavsar Jožef, Fr. Arh, Jož. Arh, Karel Jordan, Mih. Kermavner, Matvež Kavčič, Jož. Gospodarič, Ant. Musar, Avg. Nepolčan, Fr. Cizej, Jan. Jovan.

Fantje služeci pri 4. četi 2. pionirskega bat. v Sarajevu: Trbej Valent, Jožef Mesec, Iv. Bonča, Mih. Sešek, Znidar, Fr. Vinko Hrasnik, Pepi Strojjan, Fr. Završnik.

Slovenski fantje-rudarji v Franciji (Pas de Calais): Ivan Pirš, Jurj. Bore, Alojzij Mali, Matvež Jeras, Franc in Levro Pestotnik, Lovrenc in Matija Kocijan, Joahim Zibert, Fr. Lesjak, Sinkovec Matija, Jak. Komar, Ivnik Jož, Jak. Kožuh, Jožef Rugelj.

Slovenski fantje služeci v 22. pešadijskem pu. v Kumanovu: Iv. Cepec, Simon Adam, Pečar Vitrih, Ant. Struc, Edv. Golub, Iv. Kotnik, Iv. Jur-jec, Blaž Pavlič, Ign. Osonkar, Avg. Rošar.

Vsem rojakom in rojakinjam želimo veselo praznike:

Sparočevci tesarji iz Jezerske doline: Alž. Joško, Alž. Al. Križnar Jan., Korošec Fr., Dolenc Fr., Bergant Iv., Florjančič Jan., Guzelj Jan., Fajfar Milan.

Slovenski Fantje-vojaki službujoči pri 4. pontonskem bataljonu v Pljuju: Presteri Iv., Hren Janko, Bezovšek Al., Veseli Stane, Krajnc Fr., Dolar Ant., Čopčič Filip, Sarc Maks, Černelič Jože, Kramar Avg., Sodnik Iv., Vozel Vinko, Erjavce Al., Bree Viktor, Kováč Otmar, Dime Iv., Strališar Fr., Murot Iv., Justin Alb., Babnik Stefe, Kobal Ant., Toman Gabr., Gregorij Fr., Mošič Jan., Vidmar Lud., Znidaršič Fr., Klander Fr., Sešek Iv., Kavčič Jak., Elihan Jože, Glavač Iz., Kaur Tomo, Kosmolič Iv., Trtnik Fr., Ponikvar Jože, Pendar A., Kalar Ant., Strah Ant., Gasper Vikl., Abersek L., Dougan Fr., Zupan Jože, Kalar Al., Ceterin Mat., Garmer Leop., Kunčič Jože, Rejše Jože, Kosec Ant., Škarje Nande, Gogala Blaž, Bajla Pet., Lestonja Jože, Pipan Mirko, Bajda Fr., Repar Ant., Sever Fr., Čepelnik Vikt., Prebil Fr.

Slovenski fantje iz Sobotice 34 p. p.: Jožef Flere, Vilh. Nachtigal, Jož. Vrbovnik, Al. Sedej, Ant. Korošec, Al. Dovč, Oton Kikelj, Bogomil Mravljec, Fr. Peterka.

Mornarji-dijaki pomorskega izakopistista: Karlo Kranjc, Joško Čopčič, Stanek Derčar, Milo Vičar, Stevo Holchacker, Oto Pikel.

Slovenski fantje-vojaki pri 14. p. pu. v Knaševcu: Al. Hren, Jan. Zabrel, Al. Zupančič, Al. Klobučar in redovi Jos. Zupančič, Ant. Zgajnar, Jož. Boncelj.

Brata Mihael in Andrej Janežič iz Bizovika pri Ljubljani, sedaj v Kölnu na Nemškem.

Slovenski fantje-vojaki pekarske čete v Petrovaradinu: Kt. Gorec, Jan. Dular, Jan. Carman, Pet. Erlih, Jan. Hribar, Jan. Antonič, Jan. Gazvoda, Jan. Pavlič, Fr. Nastran, Ant. Plevel, Jože Muren, Fr. Kelan, Fr. Zieber, Jože Roblek, Martin Krašovec.

8

Slovenski fantje Vrbarske pekarske čete v Banjaluki: Končar Ant., Jare Ant., Adamič Iv., Kostelja Mirko, Babnik Fr., Gregorčič Ant., Gorjup Ant., Rajer Alb., Drobnič Al., Ponikvar Al., Oevirk Fr., Fine Jož., Zupan Fr., Zagorec Ant., Forlana Avg., Skofc Iv., Seškar Jože.

Slovenski fantje-topničarji 2. baterije Vite-grada, Bosna: Fr. Požar, Leop. Grimšič, Fr. Baloh, Fr. Petrič, Jože Matko, Ant. Strubelj, Adolf Tol-majner, Fr. Veljak, Jan. Vajde, Jos. Butina, Al. Znidaršič.

Slovenski fantje pri mitral. četi 41. pp. v Osijeku: Jan. Eržnožnik, Dav. Mašek, Fr. Triljer, Fr. Arko, Jan. Starovaskin, Jan. Šleber, Jože Dolinar, Fr. Škrabo, M. Zalcakar, T. Repnik, M. Bab-nik, Fr. Jagodc, J. Novak, Leop. Grm, Mato Ste-pančič, J. Gostič, Slavo Jereb.

Fantje-vojaki iz art. rad. IV. arm. oblasti iz Zagreba: Jož. Svigelj, Martin Brule, Fr. Jamar.

Vojaki, služeci pri 22. pešpolku v Kumanovu: Iv. Svigelj, Alb. Remškar, Fr. Rakovšek, Jan. Cimperman, Jož. Nared, Ant. Hili, Jož. Brus, Jan. Bogataj, Karel Lazar, Iv. Podobnik.

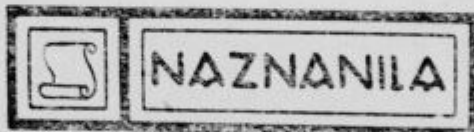
Slovenski fantje v Znanstvenici četi v Zagrebu: Joško Mohar, Jan. Debeljak, Fr. Grašič, Ant. Lu-kanc, Karel Štibelj, Fr. Markovič, Jos. Kavcar, Fr. Kržišnik, Fr. Bizjak, Jož. Mihelač, Jož. Praprotnik, Fr. Beton, Jan. Kramar, Ant. Zupan, Jak. Sku-mave, Jan. Gradisar, Pavel Pogodnik.

Slovenski fantje, ki služimo pri 4. konj. pu. v Vrhu, Banat: Iv. Rome, Fr. Sustar, Pavel Host-nik, Al. Cerle, Fr. Cimperman, Jos. Zebovec, Jož. Begović, Miha Blatnik, Fr. Rezar, Jož. Lorger, Fr. Oset, Ant. Režnik, Ant. Vavkon, Jože Preskar, Ant. Zorko, Jož. Ban, Rok Subotolnik, Jak. Plaznik, A. Funtek, Jan. Stare, Ant. Šepetar, Fr. Resnik, Jan. Levčar, Ant. Junker, Jan. Svko, Karel Nunčič, Fr. Rangus, Iv. Drženič, Fr. Zorko, Stef. Kosmolič, Fr. Leskovišek, Jan. Braško Alb., Jenček, Iv. Zaje, Avg. Šlapan, Lidič Mart., Leop. Antolga, Iv. Gubinski.

Slovenski fantje 1. telegrafsko četa v Kragu-jevac: Ant. Slanc, Ant. Stariha, Jos. Vranar, Alb. Ogrinar, Nelko Vidner, Fr. Avgustiner, Fr. Kaž, Rajko Perko, Jern. Volimej, Iv. Tronelj.

Orli-kraknji pri železničarski komandi Slo-venski Bred: Berčič Mirko, Jeglič Fr., Možek Jož., Možina Al., Mater Stef., Razočnik Ivo, Preželj Stef., Zupančič Pavel, Zupančič Niko, Zemlja Fr.

Slovenski fantje, služeci v tretji Vazduhoplov-ni grupi v Skopju: Ant. Stariha, Andr. Bombač, Fr. Remic, Jos. Držaj, Val. Krišelj, Mil. Dolenc, Leon Čestnik, Maks Lešnik, Edv. Petek.



n Vsaka objava prireditve, pri kateri se običajeno pobira vstopnina stane toliko-krat po 25 par, kolikor besedi ali številki obsega. Denar se mora vpslati naprej, lahko v znakah. Brez vnapijšnjega plačila se objava ne priobči.

n Bohinjska Bistrica. Na Vel. pondeljek pri-rede Orlice ob treh popoldne v Prosvetnem domu telovadno akademijo z bogatim sporedom. Vsi vstopno vabljeni!

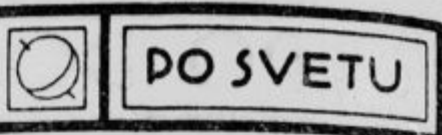
n Tombola na Suki pri Kranju. Naše novo-ustanovljeno društvo priredi na Belo ne-deljo 24. aprila ob 3 popoldne na vrtu g. Antona Basarič tombola s prav bogatimi darili. S tombolo je združena vrtna veselica. Ves dobiček je namenjen za nabavo glasbenega orodja. Gasilci kranjskega okraja, na evidenca!

n Prosvetno društvo v Borovnici vprizori 18. aprila ob 3 popoldne igro »Vaški kopovci. Ujjudno vabi odbor.

n Iz Muljave. Blagoslovitev naše hove briz-galne bo na Velikonočni ponedeljek s svetlo mašo in darovanjem za brizgalno v cerkvi Matere Božje na Muljavi. Ne zamudite redke slavnosti! Posebna prilika se nudi gg. izletnikom in prijateljem starih zgodovinskih krajev.

n Poljane nad Škofjo Loko. Ker bo letos v nedeljo, dne 1. maja romarski shod pri Sv. Vol-benku, bo duhovno opravilo na Malenskem vrhu šele v nedeljo, dne 8. maja. — Zupni urad.

n Krajevni odbor Zveze vojnih inva-lidov v Kamniku priredi na Veliki ponedel-jek dne 18. t. m. ob pol 4 popoldne v Ižu-



Napad na rusko poslanstvo v Peking. V glavnem mestu severne Kitajske je prišlo do velikih izgrediv proti sovjetskemu Ru-siji. Vojaki severne arade, ki jo kanton-ska armada vedno bolj pritiska proti se-veru, so vdrl v rusko poslanstvo, tu vse razbili in uničili ter aretirali več Rusov. Ruse namreč dolžijo, da so v zvezi s Kan-tonci in jim dajejo svojo pomoč. Ta napad, ki je huda kršitev mednarodnih običajev, je povzročil v Rusiji veliko razburjenje in ogorčenje. Ruska vlada je sklenila prek-niti vse zveze s pekinško vlado. Odpoklica-la bo iz severne Kitajske vse svoje konzule in iz Moskve izgnala kitajskega poslanika. Poučeni krogi trdijo, da ni izključeno, da bo Rusija severni Kitajski napovedala voj-no. Baje je odposlala na mejo že več divi-zij pehote in konjenice, ki je že vdrla v kitajsko ozemlje. Če res Rusija prične voj-no proti severni Kitajski, bo ta v hudih kle-sčah; od seveda jo bodo pritiskali Rusi, od juga pa Kantonci.

Prijateljstvo med Italijo in Ogrsko. — Italija nadaljuje z obkroževanjem naše dr-žave. Albanijo je spravila čisto pod svojo kuratelo, z Romunijo je sklenila prijateljsko pogodbo, sedaj se je pa zvezala še z O rsko. Mussolini in ogrski ministrski pre-sednik Bethlen sta pretekli teden v Rimu podpisala prijateljsko pogodbo, v kateri sta se obe državi zavezali, da bosta vse medsebojne spore poravnali potom poseb-nega razsodišča. Ker se je prof. Bethlen raz-govorjal dalje časa tudi z italijanskim na-čelnikom generalnega štaba pravijo, da sta si v pogodbi obljubili obe državi tudi vo-jasko pomoč.

Italija nasilno popravlja slovenska dru-zinska imena. Italijanski pravosodni mini-ster je izdal ukaz, da se morajo slovenska družinska imena, ki so latinskega izvora, spremeniti v italijanska. Ime se more spre-meniti tudi proti volji nositelja.

Velike nezadovoljstvo z vlado v Alba-niji. Ljudstvo v Albaniji je skrajno neza-dovoljno s sedanjim nasilnim režimom Ah-meda Zogua, ki se drži samo še z italijan-sko pomočjo. Ahmed Zogu s svojimi brez-obzirnimi odredbami in številnimi smrtni-mi obsodbami odpor le povečava. Dasi na-klada visoke davke, je uvedel še kuluk za gradnjo cest, ki se gradijo z veliko naglico pod vodstvom italijanskih inženjerjev. Ita-lijani tudi neprestano vozijo vojni materi-al v Albanijo. Albansko ljudstvo je sito voj-ne, pa je zaenkrat brez moči.

Ženske obleke in rute

v največji izbiri samo dobre kakovosti. Cene nizke.

R. MIKLAUC, „PRI ŠKOFU“, LJUBLJANA

štvenem domu v Mengšu igro »Vražja mi-sel«, burka v štirih dejanjih. Režira g. Dre-novec. Gostuje Invalidski dramski odsek Ljubljana. Ker je čisti dobiček namenjen vojnim sirotam, se cenjeno občinstvo na-proša, da se v čim večjem številu udeleži te prireditve.

Slaško Savinšek:

Dveh murnčkov piruhi.

Zbada mladi murn
Murnčka soseda:
»Rad prišel k nam jest bi,
suha, lačna sneda?

Veš, da sem pripravil
pet kobilčjih gnjati,
krtove pečenke
in klobas k solati,

kup mravljinčnih jajec,
oreh poln pijače,
jederc in potice,
mastne miške krače!

Vrača sosed murn
murnčku zbadljivcu:
»Jaz ne kradem jajec
pridnemu mravljinču!

Sladkega prosa sem
pekar poln obročil,
dobrega si soka
iz ceclie natočil.

Gajat mi dala miško
tolsto stara mati,
klal sem vrhu tega
muki dee mesnati.

Piruhov bo polna,
polna moja skleda!
To bi se obližnil
ti pri meni, sneda!

Kregala se murna,
tepsti se pričela,
tačas pa je miška
vse obema snela.

Sta se baharije
prekasno kesala,
vso Veliko noč sta
lačna praznovala!

Goreča ljubezen.

Kristus je klečal na Oljski gori in molil k nebeškemu Očetu. Tam blizu so spali učenci, izdajalec pa se je že bližal.

»Oče, ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti!« je molil, da reši grešni človeški rod. Krvave kaplje so polzele na zemljo. Ko mu je angel prinesel tolažbe od nebeškega Očeta, je odšel izdajalec naproti.

Iz krvavih kapljic pa, ki so namočile zemljo, so zrastle cvetlice, žarno-rdeče, in ljudje so jih imenovali »goreča ljubezen«.

Semenski krompir **„Alma“** iz Tirolskega

ki je v minulem letu dal šestnajstkratni pridelek, se dobiva pri

Kmetijski družbi v Ljubljani
Turjaški trg štev. 3

in v njenem skladišču v

Mariboru, Meljska cesta štev. 12.

Kaj naj se igramo!

Eden izmed igralcev določi vsem drugim poljubna živalska imena n. pr.: pes, mačka, krava, ščinkavec, kukavica i. dr. Prvi igralec pokliče eno teh imen n. pr. kukavica. Ta se oglasi s »kuku« in hitro imenuje drugo žival, ki je zastopana pri igri, n. pr. krava; ta se oglasi z »mumu« itd. Kdor se pozabi takoj oglasiti, ali če imenuje tako žival, ki je ni, se kaznuje z oddajo »poročstva«, ki se ob koncu igre izda proti izvršitvi primerne kazni. Igra je vaja za vzgojo pozornosti in hitrega mišljenja.

Uganke.

Kdo je bil dvakrat rojen, pa je le enkrat umrl?

(Tisti, ki se je Rojen pisal.)

Kaj je dvakrat nič?

(Dvakrat nič je zajec po močju loviti, ti be pa po gramofnu.)

Po čim se pozna, da beraška ni slaba?

(Po tem, ker je toliko beračev.)

Katere ladje noben morski vihar ne zamaje?

(Cerkevne.)

Les nad les, človek vmes, štiri duše, pet teles.

(Kadar pogrebel mrtica k pogrebu ne sejo.)

Od zgoraj noge, od spodaj noge, po sredi pa suha pot.

(Jezdec.)

Koliko sodov bi moralo biti, da bi šlo vse morje noter.

(Samo eden, če bi bil zadost velik.)

Ima očeta in mater, pa ni rojeno, pa vendar vidimo, da je živo.

(Pliče.)

Jaz home šel gor in dol po hiši, pa me ne boš ti videl, če boš prav v hiši.

(Jaz grem po hišni strehi, ti pa si v hiši.)

Nima rad, pa ne da za celi svet.

(Starček — silvo glavo.)

Tika taka, pa je na obeh konceh enaka.

(Zibel.)

Koreninice-cvetke na poti v svet.

Zdaj jih pa danes pogledajte! Velika, dolga procesija roma v svet. Kar lepo v vrsto jih je postavila mati zemlja in zdaj gredo. Nočem vam jih imenovati, sami jih morate poznati in prav od prvega začetka procesije, ki se bo kmalu skril tam-le za grmičkom, pa do zadnjega konca, ki je še v zemlji in pravkar kobaca na površje, mi jih popišite! Kaj mislite, da gre ta procesija kar tiho in žalostno? Kaj še! Le pogledajte ga zvončka, kako cinglja in zvonji, najvišje drži on svoj cvet, da ga vsi slišijo. In trobentico pogledajte! Kar na korenine pod drevo se je vsedla in zdaj trobi, trobi, da ima kar napihnjena lica. Martinček pred njo kar ne more odmakniti pogleda od nje, tako jo posluša. Ta pomladni vrišč v procesiji naših rožic pa je privabil tudi ptičice, ki hite pomagat s svojim petjem. In keberčki, ki tako strumno korakajo v vrsti, gotovo tudi pomagajo s svojim brenčanjem. Veverica pa, ta sicer neugnana živalica, je samega začudenja sklenila prednje tačice in se ves čas niti ne gane in samo gleda in se čudi. — Pot naših cvetk pa je dolga; po vsem svetu morajo iti, da razvesele vse s svojim prihodom. Da na poti ne bodo omagale od žeje, so vzele s seboj tudi vode — rose. Le pogledajte, kako jo težko nese ena polno kan-



glico in še čopič z dolgim ročajem čez ramo, da bo z njim škropila. — Le pojdite pogledat na vrt in travnik, če ni vse tako res!

IZOBRAZBI

Pastirski list za treznost.

Za letošnje leto se je po cerkvah ljubljanske škofije prečital pastirski list, katerega vsebina je tako važna, da je prav, če jo čitatelji »Domoljuba« natančneje prouče. Zato besede našega višjega pastirja tu ponatiskujemo:

Leta 1910. nas je nad petsto Slovencev skupno romalo v sveto deželo, v Jeruzalem. Med potjo je prišel k meni eden romarjev in mi je približno to-le pripovedoval:

»Svoje dni sem bil grd pijanec. Vsako nedeljo se me je žena bala, so otroci plašno od mene bežali, je bilo mnogo prepira in grdega preklinjanja v moji hiši. Tudi med tednom je pri nas manjkalo veselja in blage družinske ljubezni. Močno sem se zadolžil. Nesrečen sem bil jaz, nesrečna žena, nesrečni otroci.«

»Ko sem nekega dne to premišljeval, sem spoznal svojo nespamet, pa tudi svojo surovo brezobzirnost do žene in do otrok. Kesal sem se in sklenil sem, da se gotovo poboljšam. Bil sem mož-beseda. V pivske tovarišije nisem zahajal. Vsako nedeljo sem bil še za dne doma. Nikdar več se nisem opijani. Žena me je pogledovala, kar ni mogla verjeti. Kmalu se ji otaja srce, se ji razveseli obraz in se me v srčni zakonski ljubezni oklene. Otroci niso več pred menoj trepetali. V nedeljah popoldne so me težko pričakovali, kar nasproti so mi prihajali in so veselo okoli mene poskakovali. Ves sem oživel, kakor da sem nov človek. V moji družini je zavladal mir, je zakraljevala ljubezen. Polagoma sem poplačal dolgeve in sem še kaj v hranilnico naložil.

»Ko pride povabilo za romarje v Jeruzalem, me je strašno mikalo. Toda, kaj bo žena rekla? Jaz pogledam njo, ona pa mene. Povprašam jo, ali bo kaj huda, če grem v Jeruzalem? Odgovori mi s smehom na licu: »Kaj bom huda, te pojdi, saj imaš prihranjenega denarja.« Kako sem vesel sedaj in kaj šele bo, ko se povrnem nazaj k ženi in otrokom!

Ta zgodba me je izredno ganila. Kar pozabiti je ne morem. In ko sem premišljeval, kako naj vas vnamem za treznost zoper nezmerno popivanje, mi je prišla na misel in sem vam jo za uvod povedal.

Kako me boli srce, ko čitam o pijančevanju. Ko čitam o divjih pobojih in o groznih umorih, storjenih v pijančevanju! Ker je delo za treznost premišljeno in po načrtu pri nas nekako zastalo, sem sklenil, da vas na to iznova pobudim. Zato vas bom 1. spomnil na vsestransko škodo nezmernega popivanja in vas bom 2. nujno povabil na skupen in premišljen odpor zoper tega sovražnika; in bom 3. zopet ustanovil v ta namen potrebno organizacijo.

1. Škoda nezmernosti.

Vsakemu človeku škodujejo opojne pijače, ako se nezmerno uživajo. Zakaj

škodujejo? Zato, ker imajo v sebi alkohol, to je neko brezbarvno tekočino, ki je v prirodi ni, pač pa se po vrenju in kipenju pridela iz sadja, ki ima sladkor v sebi. O alkoholu trdijo zdravniki in vsakdanja izkušnja uči, da je strup, ki zaužit škoduje vsem delom človeškega telesa.

Zdravniki so preiskali tiste dele človeškega telesa, na katere prav posebno vplivajo zaužite opojne pijače, namreč želodec, ledvice, jetra, sree, možgane. Našli so, da vse te dele telesa nezmerna pijača pokvari in razdene, in zaradi njih postane bolno celo telo. Kako strašno pokvarjeni so omenjeni telesni deli v pijancu, kažejo slike, ki jih imajo po šolah in ki se lahko vidijo pri protialkoholnih poučnih predavanjih. Že ta pogled te mora prestrašiti in z gnusom do pijanstva napolniti.

Da se ti ta gnus poveča, poglejva razen škode na telesu, še druge nesrečne posledice, ki prihajajo iz nezmernega uživanja tega strupa, namreč iz pijančevanja.

1. Škoduje ti na premoženju. Ali nam niso znani zgledi, kako je marsikatero poslasto propadlo, ker je bil gospodar pijanec. Kdor je suženj strasti pijančevanja, ne misli na gospodarstvo, ne misli na potrebe hiše in družine. Kolikokrat primanjkuje najpotrebnejših stvari pri hiši, a gospodar popiva in zapravlja denar. Vprašam vas, ali ni revščine prav pogosto krivo pijanstvo? Številke, ki jih objavljajo, kažejo, koliko se pri nas popije. Kako bi se mogli ta milijoni zapravljenega denarja porabiti v korist poedinih družin, pa tudi za splošne dobrodelne in prosvetne namene.

2. Še bolj grozna je pa dušna škoda za naše družine. Alkohol nezmerno uživan zamori v človeku vsa boljša čustva, pa mu le bolj živalsko stran telesa razvija. Poglejmo! Oče je pijanec: nima prav nič prave, srčne zakonske ljubezni, nima nič svetega očelovskega čustva do otrok. In kako govori! Surovo vpije, preklinja in kar pretepa bi ženo in otroke, da morajo večkrat bežati pred njim. Fant je pijanec: kako surovo in nesramno govori, kako se zadira nad starši, nad brati in sestrami!

V taki družini ni veselja, ni ljubezni, ni miline in krotkosti in miru. Kaj bo z malimi otroki? Ker rastejo sredi tolike surovosti, pač ne morejo biti blagega, veselega, krotkega srea. Žalostni so, trepetajo, v srečo se jim kuha jeza, sovraščnost; očeta ne morejo spoštovati, brata ne ljubiti. Oh, kako žalostno je njihovo življenje! Morda ga dobra mati nekoliko omilijo, morebiti ga tudi ljubezniv veroučitelj nekoliko razveseli, vendar bo navadno slaba stran prevladovala. — Kaj ne, kako žalostno je življenje v taki družini! Kako bo tak oče, tak moč obstal pred Bogom, pravičnim sodnikom!

3. Nova škoda prihaja iz pijančevanja za družabno življenje. Ali ne prinašajo časopisi poročila o surovosti, o preklinjanju,

nju, o pretepih, o ubojih vsled pijanosti? Alkohol vpliva pogubno na možgane, da se zmanjša moč dušnega življenja navezanega na možgane, pa pijanec ne more prav razmišljati in preudarjati, da bi mogel presoditi svoja dejanja. Pač pa se jači živalska stran, jeza, togota, trma. Že neprijetna beseda požene pijanca na surova dejanja, na pretep, na pobijanje s koli in z nožem, kaj šele kako zbadanje in očitovanje! Zbudi se staro sovraščstvo, zbudi se spomin na kako razžalitev, pa vzplamti jeza, prične se prepir, nastane pretep, izvrši se ubojstvo. — Grozno, strašno! Toda prepogosta dejanja nam to dokazujejo.

4. Kaj pa duša? Kdor se močno opije, greši smrtno. Pijančevanje pride v navado, ki je nazadnje tako silna, da je dotičnik ne more več premagati. Večkrat ga zaboli vest, tudi k spovedi gre, vse obljubi, toda kaj hitro se v pregreho povrne. In koliko drugih grehov stori! Preklinjanje, celo bogokletstvo, prepir doma, grozno pohujšanje, nesramno govorjenje in prepevanje, nečisti grehi! O kako neizrečeno grda in umazana je duša pijančeva! Ni čuda, da zakrkne, postane trdovraten in mu nazadnje nobena še tako prijateljska beseda nič ne zaleže, ga nič ne gane, še razkači in raztogi ga. Pijanec je v vednem smrtnem grehu. In ako naglo umrje? Gorje! (Dalje prih.)

Križev pot misijonarja Kereca.

Proti večeru se je katehist vrnil v spremstvu nekega pogana, ki je misijonarju jako naklonjen, ker mu je ta izkazal več uslug. Prinesla sta s seboj plašč, par čevljev in brevir. Drugega ni bilo mogoče rešiti. Povedala sta, da je katehistinja zaprta v hiši že drugi dan, a brez vsakega jedila. Hudobneži da so pokradli vse, kar so mogli. V kapelo in stanovanje še niso udrli, ker je katehistinja založila vrata.

Misijonar je izročil prijatelju dva dolarja; vrne naj se ponoči, skuša naj priti v postajo ter naj odnese na svoj dom vsaj sledeče reči: kelih, ciborij, posvečene kamne, cerkveno obleko in zapisnike krstov, porok in računov. Kako je izvršil katehist to naročilo, misijonar ni mogel izvedeti. Slišal je še žalostno vest, da je vojaštvo po mestu žugalo, da pojde naslednji dan v Seung-čao preganjat tamošnje kristjane in razdirat kapelo presv. Srea.

Poln bolesti in grenkote je o polnoči zapustil pagodo. Zahvalil se je zdravniku za njegovo ljubeznivost ter se napotil proti široki reki, da bi našel kakega čolnarja, ki bi ga prepeljal v Makok. Ob pol štirih je odveslal iz Tai-čuk-hama z barko, polno perutnine in prešičev. Ob pol desetih je bil že ob obali pri Makoku. Do pol dvanajstih je čakal tukaj, da je dospela ladja, ki vozi med Seki in Makao. Bila je namenjena v Makao; na njej je ob štirih dospel v Makao. Takoj se je podal v salozijansko sirotišče; tako je bil zmučen in utrujen, da je moral naravnost v posteljo.

S pomilovanjem so ga kmalu obdali njegovi sobratje. Vest o dogodkih se je bliskoma raznesla po mestu. Telefonično so javili generalnemu vikarju in ta državne-

mu guvernerju, da bi podvzel potrebne korake za obrambo. On je takoj telefoniral na vojaško in mornarsko poveljništvo.

Zjutraj in naslednje dni so se časopisi obširno bavili s tem vprašanjem. Prvi, ki je prišel k misijonarjevi postelji, je bil generalni vikar; za njim pa namestnik državnega guvernerja. Oba sta se dala natanko poučiti o vsej stvari. Tudi drugih obiskov je imel misijonar dosti, od civilnih in vojaških oblasti. Celo protestantski pastori Mr. Galloway, Mr. Grady in drugi so ga obiskali, da bi poizvedeli, kako je z njihovim misijonom. Povedal jim je, da so bili njegovi katehisti do krvi bičani in preganjeni ter da je protestantska kapela oropana vsega in da stanuje vojaštvo v njej. Protestantje so vložili tožbo v Kantonu, misijonar Kerec pa je prosil portugalske oblasti, naj s svojim posredovanjem počakajo, ker da bo bolje, če se prej poskuša zadeva urediti s kitajskimi oblastmi v Seki. Naročil je ravnatelju sirotišča, naj o vsem poroča misijonskemu tamkajšnjemu predstojniku.

Ko je ta izvedel za vso zadevo, se je podal na osrednji mandarinat in ves slučaj pismeno prijavil. Mandarin je takoj spremljal misijonarja na vojaško poveljstvo, in stotnik se je izkazal zelo naklonjenega. Dal je misijonarju takoj na razpolago 48 vojakov in ladjico, oboroženo s topovi, da so šli v Taomun. Našli so vse razdrto in oropano. Uboga katehistinja je bila silno tepeana in vsega oropana. Poklicali so mandarina in skrivne častnike ter vpričo njih napravili zapisnik o vsem. Zopet so upostavili katehiste v misijonskem domu in odločno zagrozili oblasti, da mora kaznovati krivce, iskati ukradene stvari ter popraviti razdrtijo. Vojaška posadka bo za kazen premeščena.

Oblasti v Seki so hotele takoj imeti misijonarja Kereca, da bi pričeval o vsem. Dne 10. januarja se je prepeljal tja z vojaško ladjico. Ko pa bo bolj zdrav, bo šel v spremstvu enega sobrata-duhovnika v Taomun med svojo razpršeno čredo. Zahteval bo zadoščenje za vse poškodbe. On čuti dvojno težavo v tem: ako bo namreč popustljiv, bo imel veliko izgubo, in tudi ljudstvo bo vedno predrznejše ob vsaki priliki; ako bo pa zahteval zadoščenje, je v nevarnosti, da se bodo hudobneži maščevali nad njim. V tem težavnem položaju se priporoča vsem v gorečo molitev in prositi radodarna srca, da bi mu prihiteli na pomoč s cerkveno opravo in perilom. Ker je imel tudi v denarju precejšnjo izgubo, se nahaja v veliki bedi in težkem položaju.

Proč s slabim časopisjem!

V ameriškem slovenskem listu »Ave Maria« (št. 5, 1926) je objavil Mr. Andro Tomac daljše razmotrivanje o tisku in o takozvanih še — katoličanih, ki naročajo in prebirajo protiverske časopise. Med drugim pravi doslovno:

»Večletno opazovanje me je poučilo, kako strašno škodo napravljajo protiverski listi in kakšna ironija je v tem, da naročniki in bralci teh listov veljajo med nami še vedno za neoporečne katoličane... Iz-

kušnja uči in dokazuje: Kdor enkrat začne prebirati protiverske liste, je navadno za Cerkev izgubljen, pa naj čita tudi še kaj dobrega, zakaj strup ima večjo moč nego zdravilo. — Strup protiverskega tiska jih kmalu tako prevzame in prešine, da polagoma prenehajo opravljati verske dolžnosti; kljub temu pa pravijo, da so še katoličani. Po eni strani hočejo veljati za ude sv. Cerkve, po drugi se pa bojujejo proti lastnemu prepričanju.

Naš ljubljanski škof pa so v letošnjem postnem listu zapisali: »V naše hiše naj ne prihajajo časopisi, ki po svojem pisanju vzbujajo nezadovoljnost, odpornost, mržnjo do Cerkve, do njenih služabnikov, do papeža. Takih časopisov so v službi prostozidarstva. V njegovem duhu katoličane zaničljivo imenujejo »klerikalce«. V tem izrazu se misli katoliško Cerkev in boj proti »klerikalizmu« je boj, grešen boj zoper katol. Cerkev. Kdor take liste trajno čita ali celo naroča, gotovo greši. In more li dobiti odvezo, ako v grehu vztraja?

Leonski mučenci.

Bilo je le letos 3. januarja 1927 v mestu Leon, v nesrečni Mehiki. Tamošnji brezverski vladi, ki jo naši liberalci hvalijo in zagovarjajo, se je zopet zahotelo — človeške krvi.

Imenovanega dne na vse zgodaj so pripeljali mehiški brezverci na morišče Jožela Valencia Gallardo, Salvatora Vargasa, Csechiela Gomeza in Nikolaja Navarro. Vsi so bili člani Zveze mehiške katoliške mladine, in so se krepko in neustrašeno borili za pravice preganjane vere in Cerkve. Vsi so prejeli na dan mučeniške smrti sv. obhajilo. Prvi se je postil ves prejšnji dan in je šel v smrt z blagoslovom svojega očeta. Mladi svoji soprogi, ki se je prišla s sinčkom poslavljat, je rekel: »Tudi če bi imel deset sinov, vse bi daroval Bogu.« Preden so ga mučili, so mu odrezali jezik, ker je vzkliknil: »Naj živi Kristus-Kralj!« — Drugi je umrl z besedami: »Vse za Boga in njegovo čast!« Sedemdesetletna njegova mati je bila pričujoča in je rekla navzočim: »Nočejo mi dati trupla mrtvega sina, pa kaj telo, saj sem dušo njegovo že danes zjutraj izročila Jezusu.« — Tretji, po svoji čistosti in ljubezni do bližnjega sličen sv. Alojziju, se je poslovil od svoje matere: »Mati, želim si smrti, ker vem, da bo moja kri pospešila rešitev ljube domovine.« In ob njegovem truplu je rekel oče: »Sin, molí za nas pri Bogu, da bomo stedili vsi tvojemu zgledu, saj vemo, da si že v raju.« — Mučenec Nikolaj Navarro se je poslovil: »Umrjem, a umrjem za Jezusa Kristusa, ki večno živi.«

Za katoliško deželo, ki je rodila veri in Cerkvi take velikane junaškega mučeništva, verski mir in popolna zmaga svetih katoliških načel ne moreta biti več daleč. — Mehikanski mučenci, prosite za nas pri Bogu, da bo tudi naš boj v obrambo vere in Cerkve vselej in povsod dosleden, neizprosni, neustrašeni in nad vse požrtvovalni!

V vsako hišo Domoljuba!

Zrna.

Ko si prihrpel vrh gore,
ozrl si trikrat se okoli,
in brž meglice ti vele:
sedaj pa zdrsi zopet doli!
Tako je, glej, človeška čast
le kratko dobo tvoja last.

Za dinar je še božji lon,
a ni ga več za milijon.

Kdor konja preklinja
in z bičem krtači,
prav dolgo mu hlo dov
iz gozda ne vlačí.

Pri kravi skupuh
brez mleka je kruh.

Nobena oporoka
ne zadovolji otroka.

Dobitki loterije za Martinišče.

Dobitki loterije za Martinišče: Avtomobil, tovorni voz, moško kolo, šivalni stroj (Singer), slamorenica, radio-aparat, dve ovci, dobro rejeni prašič, dve vreči bele moke, pet debelih gosk, tele, zaboj fig, zaboj pomaranč, zaboj makaronov, zimski površnik, stiskalnica za sadje, stiskalnica za grozdje, likalnik, reporenica, stroj za lase, plug in brana, blago za rjuhe, harmonika in citre, tamburica (brač I.), polovnjak vina, pet litrov »Tokajcar«, stenska ura »Kuku«, tri žepne srebrne ure, voziček za otroke, pet kilogramov finih salam, čokoladna torta, deset brisač, čevlji iz boksa, fina britve, usnjat kovčeg, različno pohištvo, različna kuhinjska posoda, naročnina za vse k. liste za celo leto, lepa smreka, voz drv, kad za zelje, tehtnica za 150 kg, veliko ogledalo, različne knjige, sv. pismo, nevestina obleka, molitvene knjige, stenske podobe, vože za voz, kotel za žganje, sto kg črešnjave, nahrbtnik, močan roj, stroj za izmetavanje medu, mlade jablane in hruške, platno za ponjavo (plahito), perje za blazino, več litrov marmelade, vaze za cvetlice, različišne orodje, samokolnica, komplet servisa. Tu so označeni le nekateri dobitki, kajti vseh je 670. Ena srečka stane le 5 Din. Dobite jih doma v župnišču, ako jih pa še nimajo, pišite dopisnico s svojim naslovom na: Vodstvo rim. kat. zavoda Martinišče v Murski Soboti.

Saljivec: »Žena, ali so pa ribe gotovo svčje?« Siara nagubančena prodajalka: »Nikar ne vprašuj te tako neumno, saj vidite, da so žive.« Saljivec: »Saj ste vi tudi živi.«

POROČNE PRSTANE

v veliki izbiri priporoča JOŠIP JANKO, urar v Kamniku na Šutni, nasproti župne cerkve. 2684

BRINJE, istrske SLIVE in FIGE

dobite najceneje pri FRAN POGACNIKU v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36.

Moške pražnje srajce

kravate, nogavice v vseh barvah, otroške obleke za dečke in deklice, delenaste in svilene rute in šerpe v velikani. Izberi po zelo nizkih cenah nudi F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Pozor, Gorenjci!

Ne pozabite pri nakupu spomlad. oblek, da boste najbolje in najceneje postreženi v modni trgovini VINKO SAVNIKA — RADOVLJICA.

Tovarniška zalogā travverz, cementa, betonskega železa

Mreže za ograje in pesek. Bodeča žica. Vrtno in poljsko orodje. **Pluži:** leseni, železni, za okopavanje itd. Plužne glave, lemeži itd.

Branice: travniške in poljske. — Samoprodaja najmodernejših in najnovejših travniških bran „Ara“.

Kose, srpi, brusni kamni, klepala. Škarje za obrezovanje drevov in trt. Jeklene križče za čiščenje drevja.

Poljedelski stroji. Gonilni jermeni. Posnemalniki za mleko. Kosišča za žito. Gnojne in senene vile.

Vodovodne cevi, školjke, črpalke, armature, svinčene cevi. Zidarsko in tesarsko orodje.

Tehnice. Žični vložki za postelje. Železne blagajne. Prodaja razstreljiv. Nakup starega železa in kovin. — Nizke cene. Točna postrožba.

Trgovina z železnino FR. STUPICA, LJUBLJANA Gosposvetska cesta 1

V vsako hišo „Domoljuba“.

UGODNO NAPRODAJ: HIŠA, posebno pripravna za mizarstvo obrti, v Predvoru pri Kranju. HIŠA z velikim vrtno zraven kolodvora v Novem mestu. — HIŠA z manjšim posestvom v Jurkavasi pri Straži. — Naslov v upravi lista pod štev. 1209.

Bravcem „Domoljuba“ priporoča znana domača

trgovina pri „Češnjiku“

LJUBLJANA :—: Lingarjeva ulica

avojo veliko zalogo najnovejšega pomladanskega in letnega blaga za ženske in moške obleke. — Največja izbira svilnatih rut in šerp. — Priporoča se posebno ženom in nevestam pri nakupu balisa. V zalogi samo češko in angleško blago. Postrežba poštena!

Osrednje mlekarne

LJUBLJANA, Maistrova 10

nudijo v vsaki množini in po najnižjih cenah vse mlečne proizvode, kakor: prvovrstno čajno maslo, maslo za kuho, švicarski ementalški in polementalški sir, trapistovski sir vseh vrst i. dr. izdelke.

Denar

si prihranite, ako kupite dobro blago za obleke in perilo; to pa le zato, ker

najdete

v občno znani, nad 50 let obstoječi trgovini

R. Miklauc

„PRI ŠKOFU“, LJUBLJANA

zelo veliko strokovno odbrano zalogo prvovrstnega kamgarna za **moške obleke**, fino svilen, volneno in perilno blago za **ženske obleke**, kakor tudi vse druge vrste blaga. — Postrežba zanesljivo poštena. Naročila po pošti se takoj izvršijo.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic. „Dubied“ stroji ter kolesa



za rodbino, obrti in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! — Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, Pouk v vozenju brezplačno. Večletna garancija.



EM. FISCHER, ZAGREB, Srdnička ulica 3/12

Dobavlja dvokolesa, dele za dvokolesa, pnevmatike, silvalne stroje, gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižji ceni. Mehaniki dobe popust.

Zahtevajte veliki ilustrirani brezplačni cenik ter pošljite marko za Din 3- za poštino.

Za spomladne in letne obleke imamo veliko zalogo **novodobnega moškega in ženskega blaga** in tako izbirno svilenih rut in šerp

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Krojači in šivilje pišite po vzorci!

Priporočamo veliko zalogo

modrocev, otomanov, vsakovrstne mreže, zložljive postelje, divane itd.

Velika zaloga ZIME, AFRIKA (Seegras) vedno v zalogi in najcenejše prodaja

Franc Jager, tapetnik — LJUBLJANA, Sv. Petra nasip štev. 29, poleg »Zmajskega« (prej mesarskega) mostu.

„JUHAN“



Cenjena gospodinjal

Ali že uporabljate

„JUHAN“

edino pravi juhlin dodatek k vsaki juhi in prikuhi?

„JUHAN“

daje vsaki jedi veliko redilno moč in izboren okus. — „Juhana“ kaviro žličke „Juhana“ v krožnik juhe daje izboren okus in redilnost. — Kaviro žlička „Juhana“ ali „Juhanova kocka“ v 1/2 l kropa da porcijo izborne goveje juhe. — Dobra gospodinja uporablja „JUHAN“, ker s tem prihradi veliko denarja za meso. — Poiskujte samo enkrat, da se prepričate. — Dobiva se povsod! — Steklenice 3 Din 7- in 13- in 30- in 120- Eno steklenico za poskušnjo pošlje tovarna tudi direktno po povzetju.

Tovarna Alimenta d. z o. z.
Ljubljana, Zg. Šiška štev. 17.

Za Velikonoč kupite najceneje

klobuke, kravate, srajce, ovratnike, dežne plašče, nogavice in razno modno blago v največji modni trgovini

A. ADAMIČ, KRANJ

Samo pri Osrednji čipkarski zadrugi, Ljubljana, Kongresni trg 2, dobite najcenejše kletkane čipke.

V sedanjih težkih časih

vsakdo pazi, da kupi dobro in poceni. Preden se odločite za nakup izgotovljene moške, fantovske ali deške obleke, kakor tudi češkega in angleškega blaga, obrnite se zaupno na solidno trdiko

Josip Ivančič, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 1 (dvor., levo).



OBLEKE

ženske, moške in otroške, bluze, krila in plašče, lastni izdelki in dunajski modeli, nadalje klobuke, perilo, nogavice, kravate in vse modne predmete razpošilja po čudovito nizkih cenah veletrgovina

R. STERMECKI, CELJE 4. 10

Zahtevajte takoj ilustrirani cenik z več tisoč slikami. Naročila čez Din 500 poštino prosto. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Ustanovljena 1. 1889.

Telefon štev. 16.

Poštni šek 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev.

(Gрадска štedilnica) Ljubljana Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 1.200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun in sicer proti na ugodnejšemu obrestovanju. — Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v lekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanj poleg lastnega hranilniškega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vpravi radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Več odprtih lop

iz zdravega lesa, pripravljenih za gosp. poslopja in ostrejša novih hiš, ugodno prodam. **Ivan OGRIN**, stavn. podjetje, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8.

Ob božjem grobu.

Veronika.

V Jeruzalemu je ob Jezusovem čisu živela dobra in pobožna žena z imenom Veronika, ki je bila zvesta Jezusova učenka. V svoji veliki ljubezni do Jezusa bi bila najrajše vedno pri njem. Ker pa to ni bilo mogoče, si je srčno želela njegove slike. A kje bi bil slikar, ki bi znal Najlepšega naslikati? — Jezus pa je videl njene misli in jih ni pozabil. Uresničil jih je na svoji zadnji poti. Veronika mu je podala potni prt, da se vanj obriše. Jezus je pa v njem pustil svojo podobo, kakršen je bil takrat na križevem potu. — Vsa srečna se je vrnila Veronika domov in je shranila prt z Jezusovo sliko v omaro. Potem pa je zopet hitela na Kalvarijo, da ostane pri Jezusu do zadnjega zdiha.

Tiste dni pa je v Rimu zbolel cesar Tiberij in noben zdravnik mu ni mogel pomagati. Neko mu je pa rekel: »Na Galilejskem živi mož, ki mu je ime Jezus, ki zna vsako bolezen ozdraviti. Njega pokliči in te bo gotovo ozdravil!«

Cesar Tiberij pokliče svojega prijatelja Voluzijana in mu naroči: »Pojdi v Galilejo in reci Pilatu, naj mi pošlje moža, ki mi more pomagati!«

Voluzijan je prišel v Jeruzalem kmalu po križanju na Kalvariji. Ko je Zilat slišal cesarjeve želje, se je silno prestrašil in je prosil tri dni odloga. Voluzijan pa je hodil po Jeruzalemu in je skrbno povpraševal po Jezusu. Govoril je tudi z Veroniko in jo je vprašal po Jezusu, ki ozdravlja bolnike. Veronika mu pove: »To je bil moj Gospod in moj Bog, ki ga je Pilat obsodil v smrt na križu.«

Voluzijan žalostno reče: »Torej ne morem izpolniti volje mojega cesarja, ki mi je naročil, naj mu pripeljem čudodelnika v Rim, da ozdravi mojega gospoda!«

Veronika ne more zamolčati svoje sreče, da ji je Jezus podaril svojo sliko in Voluzijanu vse pove in pristavi: »Če bi cesar



to sliko pobožno pogledal, bi gotovo ozdravil.«

»Ali bi mi ne prodala slike za srebro in zlato?« vpraša Voluzijan.

»Niti za vse zaklade sveta,« odgovori Veronika. »Hočem pa iti s teboj v Rim in ponesti bolnemu cesarju sliko, da jo zapušno pogleda.«

In sta šla v Rim.

Voluzijan pove cesarju: »Jezusa je Pilat izdal v smrt na križu; zato ti ga ne morem pripeljati. Z menoj je pa prišla žena, ki ima njegovo sliko in ti jo hoče pokazati.«

Cesar je dal pogrniti celo pot in vse stopnice z dragocenimi svilnatimi preprogami in po njih je hodila Veronika, ko je nesla cesarju sliko.

Cesar je pobožno pogledal Jezusovo podobo na Veronikinem prtu in je bil v hipu ozdravljen.

žalovalo. Le cvetlice, grmovje in drevje so šepetali med seboj, ker so višji in večji morali sporočiti nižjim in manjšim, kaj se godi strašnega na Golgoti. Visoke libanonske cedre so šumele in šepetale visoko v zraku, njih temne scene so padale strahotno v okolico. »Ah, mrtev je,« je zaječala vrba-žalujka na Babilonu in je globoko sklonila svoje viseče veje nad reko Evfrat. Vinogradnik je šel skozi vinograd in je videl, da trta joka. In ko je tisto leto do-

zorelo grozdje in so iztisnili mošt, so ga imenovali »Kristusove solze«.

Okoli Golgote pa je opojno dišalo. Vijole in vijolice so poslale Umirajočemu svojih sladkih dišav. Irio je šepnila svoji sestri cipresi: »V žalno obleko se bom oblekla za vedno.« In jaz, je odgovorila cipresa, bom odslej stanovala na grobovih v spomin na to uro.«

Tedaj je zavelo tiho šepetanje in lahen nemir po zraku: angel smrti se je bližal križu. In ko je od tam bolestno jeknilo v mrak: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« so zatrepetale vse veje, vejice in listi vseh dreves in cvetlic. Le trepetlika, ošabno, visoko drevo, je stalo brez ganotja na Golgoti. »Kaj nasa briga njegovo trpljenje?« je s posmehom vprašala. »Ne, drevesa in cvetice smo čiste in brez greha.« Toda angel smrti, ki je ujel zadnje kapljice Gospodove krvi v skodelico, je izpraznil le to h koreninam prevzetne trepetlike. In ta je izgubila vso moč nad svojimi listi. Nikoli od tedaj ne mirujejo. Četudi je vse mirno in pokojno, trepetlika trepeče s svojimi listi.

Franjo Neubauer:

Od Oliske gore do Kalvarije.

Vrt Getzemanski oblica
lune polni svet.
Od krevarih potnih kapelj
Ti si res oblit.

Hrib mrtevskih glav obseva
solnce zlati žar,
z gore diči krič odmeva
in strašan udar.

Ti prihit vисиš na križu,
žene jokajo,
v temo se zavija zemlja,
skale pokajo.

Huiše plaka Magdalena
in apostol strit,
Materi, nad vse ljubeči,
vse je vzela — smrt!

Pasijonka.

Ko je sv. Družina bežala v Egipt, je tam stanovala v revni koči predmestja v mestu Memfis. Z okna se je videlo daleč, daleč tja po širni gladini reke Nila. Marija je imela domotožje po svoji domači hišici v Nazaretu in je rada gledala ladje, ki so se vozarile po Nilu. Mali Jezušček se ni mogel nagledati srebrnih Nilovih valov, velikanskih ladij in pa sivih oblakov. Vse reči je znal pravilno imenovati, z vsemi se je hotel igrati, naj so bile majhne ali velike. Najljubše so mu pa bile cvetlice. Ker pa ob njihovi kočici ni bilo vrta, zato je vedno prosil na vrt dobre sosede, mlinarice. Ne-

Trepetlika.

V tistih urah, ko je naš Gospod visel na križu in je solnce s temo zagnilo svoj žareči obraz, je šel grozen strah in trepet preko vse narave. Človek, prestrašen in groze prevzet, je s trepetajočo dušo pričakoval nečesa, kar ima priti. Živali so se plašno skrile in si niso upale iz svojih skrivališč. Noben črček se ni oglasil, nobena muha ni brenčala, nobena ptičica se ni oglasila tisti čas. Vse je molčalo, vse

koč je stala Marija z Jezuškom v naročju pred celo vrsto cvetlic na mlinaričnem vrtu, ki so že vse imele popke, cvetele pa še niso, ker je bilo tisti leto posebno hladno. Jezušček pa je stegnil ročico proti eni teh cvetlic in glej, takoj je počil popek. Jezušček se je nasmejal in pogledal Marijo. Takoj se je odprl cel cvet. Marija se je sklonila k cvetu in je videla v cvetličnem kolu: križ, kladivo, bič in žeblice.

Jezušček je od veselja ploskal z malimi ročicami nad lepo pasijonko. Marija pa je zajokala in je svojega Jezuščka še trdneje pritisnila.

Kakšen je bil Kristus po zunanosti.

V času, ko je Kristus zaslovel po Judeji in preko njenih mej, je pisal Publius Lentulus, tedanji državni t. j. rimski višji uradnik rimskemu senatu: »Točasno živi tu človek izrednih čednosti in imenujejo ga Mesija. Barbari ga imajo za preroka; njegovi privrženci pa ga molijo, kakor da izhaja od nesmrtnih bogov. Mrtve obuja in bolnike ozdravlja samo z besedo in dotikanjem. Velik je in lepo raščen. Njegova vnanost je mila in častljiva. Njegove lase imajo nepopisno barvo; padajo mu v kodrih preko ušes in se usipljejo prikupljivo po ramenih. S prečo jih ima razdeljene kakor vsi Nazarenci.

Celo ima visoko in gladko; lica imajo lepo naravno rdečico, nos in usta so normalno lepa. Gosta brada je iste barve kot lasje in pada po sredi razdeljena, v obliki vilice.

Oči so lepe, bleščeče in resne. Če govori ali dela, vse stori spodobno in resno. Njegovi opomini so mili, graja častljivo resna. Nihče ga še ni videl, da bi se smejal, mnogi pa, da je jokal. Zelo zmeren je, zelo razumen in skromen; kratko: on je človek, ki s svojo veliko lepoto in z duševnimi odličnostmi daleč nadkriljuje navadne ljudi.

Ob genezareškem jezeru.

Tihota noči prihaja iz teme kakor nekaj, kar ima moč. Obmolnilo je šušeteče petje cipres in oljk in valčki na jezeru so se umirili. Celo trstje ob obrežju miruje, posluša, sluti... Brezmejna lepota je v tej noči, tej tišini.

A ne le moč, tudi nepopisna milina je razlita v tem molku noči, kakor skrbna čuječnost nad mirno spavajočim. Sanje leže nad jezersko gladino. — Ure, polne človeške hudobije in božjega trpljenja, ure polne milosti in usmiljenja. Božje razodetje plove v tišini...

Dokler človeška strast ne prekine nočne tišine. Moški in ženska se bližata obrežju; hodita kakor dva, med katerima ima sovražstvo prosto pot.

Obstaneta in moški pravi: »Ko te je tvoj oče pripeljal v mojo hišo, si mi obljubila večno zvestobo?»

»Da, to sem storila.«

»Imel sem te v časti kot svojo ženo in gospodarico svojemu domu, ti pa si prelomila zvestobo v svojem srcu.«

»Nisem prelomila zvestobe,« govori ženska, a njena beseda je brez glasu.

»V dejanju morebiti ne, a v mislih in željah tisočkrat!« zakriči mož v noč.

Ženska prekriža roke na prsih, kakor bi hotela čuvati notranjo skrivnost in izpregovori: »Moje misli in želje... ali jih mar sama poznam?»

Mož ne ve, ali ga ima sovražstvo ali ljubezen v oblasti, govori: »Z istim čolnom, v katerem sva preživela prve ure najine sreče, se peljema zdaj zopet na jezero. Ko pripravljam čoln, moli ti svojo zadnjo molitev, kajti ne bova se vrnila...«

Žena ne odgovori, ne upa si prositi, še manj pobegniti. Le z Bogom si želi sprave. Vrže se na kolena in prosi odpuščenja svoji krivdi. Sladak spomin ji preveva molitev za odpuščenje: veliki in sveti prerok ji je nedavno govoril: »Pojdi in nikar več ne greši!«

O, da bi imela še čas, delati pokoro! Vse v nji hrepeni po zadoščenju.

Pa se vrača mož z obrežja; žena vstane, da sprejme nase kazni za krivdo, a on izpregovori — še nikoli ni govoril tako mило in pobožno: »Ne morem storiti, kakor sem hotel. Nekdo spi v mojem čolnu in ne mara ga buditi.«

Skupaj gresta do čolna, da vidita spečega. Mesečina je v hipu zasvetila in tihota noči se zbuja v mlado jutro.

Oni, ki počiva v čolnu, je položil glavo na klop ob krmilu; mirno spi in rosa, ki se useda le na cvetne čaše, se je ujela v njegove trepalnice.

Ona na obrežju dolgo ne moreta odtrgati pogleda od spečega. Čutita božjo blžino...

»Spokoriti se hočem,« šepeta žena.

»In jaz ti odpuščam,« odvrne on.

Od smrti vstali Izveličar obišče svojo Mater.

Jezusovo telo je ležalo toliko ur v grobu, kolikor let je Jezus bival na zemlji. Solnce se že pripravlja, da vzide, velikonočno jutro se bliža.

Jezusova duša se vrača s svoje poti po predpeklju in vica. Nepregledna množica angelov in rešenih duš Ga spremlja. Prišle so iz svojih kamenitih grobov, kakor prodno jutranji solnčni žarki jutranji mrak. — Jezusova duša se je nagnila k Njegovemu telesu v grobu, doteknila se Njegovih usten in v trenutku se je združila s telesom. Bog-človek je zopet živel. Jezusovo telo pa je blestelo kakor solnce. Angel je odvalil kamen, ki je bil pred grobom. Jezus je šel iz groba v vsem blesku in sijaju, da so čuvaji kot mrtvi padli po tleh.

V trenutku, ko je Jezus vstal, je božji poslanec Gabrijel kot blisk šinil v hišo, kjer je stanovala Marija in ji nesel, kot nekoč v Nazaret veselo poročilo. Marija je jokala in žalovala in molila, ko je vstopil nadangel Gabrijel in zaklical: »Veseli se, tvoj Sin je od mrtvih vstal!« In ko je Marija kvišku pogledala, je bila njena soba polna angelov, ki so peli: »Veseli se Kraljica, aleluja! On, ki si ga rodila, je od smrti vstal, aleluja!«

Tedaj je že Jezus stal pred njo. Ne vrata, ne zid nista mogla zadržati njegovega poveljčanskega telesa. Nebeško blaženo se je nasmešnil svoji Materi, da je vse trpljenje izginilo in je srce le poskakovalo od veselja.

»Pozdravljena, Mati! Veseli se, ker tvoj sin je resnično vstal!« jo je nagovoril.

In sta zaupno in prisrčno govorila nekaj časa. V tem razgovoru ji je Jezus pove-

dal, da bo ostal štirideset dni na zemlji in da jo bo v tem času večkrat obiskal.

Kmalu potem pa je rekel: »Zdaj moram pa k grobu, da potolažim Magdaleno. Iskala me je in me ni našla v grobu in zdaj gine od žalosti.«

In je odšel. Pustil pa je Mariji lepo in sveto družino: vse pravične stare zaveze, ki jih je (Jezus) pripeljal iz predpekla. Tako je Marija tisti čas govorila s svojim ženinom sv. Jožefom, s svojimi starši: sv. Joahimom in sv. Ano, ki so vsi pri Mariji počakali, da so šli skupaj z Jezusom v nebesa.



Slavko Savinšek:

Magdalena, aleluja!

Magdalena, roža rdeča,
Magdalena, aleluja!
Kristus je od mrtvih vstal,
s smrtjo Tvoj je greh opral!
Zdaj je polna Tvoja sreča,
Magdalena, aleluja!

Magdalena, roža bela,
Magdalena, aleluja!
Vstali Kristus Te pozdravlja,
vstali Kristus blagoslavlja,
ker po Njem si hrepnela,
Magdalena, aleluja!

Magdalena, rožni cvet,
Magdalena aleluja!
Zdaj v ljubezni ž Njim si srečna,
radost Tvoja ž Njim bo večna:
Kristus je pri Tebi spet,
Magdalena, aleluja!

Magdalena, duša moja,
duša moja, aleluja!
Tudi tebi je Vstajenje
vse spolnilo hrepenenje.
Radost vriskaj pesem tvojo
Magdalena, duša moja,
aleluja, aleluja!

Slavko Savinšek:

Farno bandero.

V fari Leskovje so tri velike vasi, vsaka s svojo podružnico. Največja vas je Leskovje samo. Dočim ležita Podpeč in Gora v hribu, se razprostira Leskovje po ravnini in se je posebno zadnja leta, ko so vsled nove tovarne prišli delavci tudi od drugod in se naselili ter pozidali nekaj novih hiš, potegnili v reber tako, da so zadnje hiše skoro roko podajale onim v Podpeči.

Ali z novimi delavci in naseljenci so prišle v Leskovje tudi nove šege in navede. Ker so bili kmetje v Leskovju le manjši posestniki, so mnogi od njih, zlasti pa sinovi, stopili v delo pri tovarni, da so si olajšali življenje in prislužili za vsakdanji kruh s tovarniškim delom, česar jim je zemlja premalo nudila. Toda domačih fantov ni bilo v tovarni baš veliko in zato ni čudno, če so tuji delavci, ki so bili po veliki večini organizirani in socialni demokratje, dobili na fante velik vpliv, ki se je poznal posebno v verskih ozirih.

Izza davnih časov sem že so pri vsaki procesiji nosili fantje bandera. Vsaka vas je imela svoje, na njem patrona svoje cerkve. Največje bandero je bilo pač, kakor se spodobi, farno, in od nekdaj so ga fantje nosili s spoštovanjem, ker je bilo na štiri drogeve, dočim ona dva Podpečanov in Gorjancev samo na tri vsako. Gorje bi jim bilo, če bi si fantje iz ene vasi hoteli kdaj prilastiti bandero druge vasi in je nesti v procesiji! No, to niti na misel ni prišlo nobenemu in tako je šla stvar vsako leto prav in v redu.

Tistega leta za Veliko noč se pa leskovški fantje nikakor niso mogli zediniti, kdo bo nosil farno bandero. Vsak se je izmikal, ko je veliki teden prišla v besedo

nošnja bandera. V tovarni so jih nekateri tuji delavci pričeli zbadati in zadnje dni velikega tedna je to zbadanje raslo in zraslo v tako pikre besede in celo grožnje, da so bili domači fantje vsi zbegani, celo oni, ki niso bili v tovarni uslužbeni.

»Ali se spodobi fantu nositi bandero? To so stvari za mežnarje in ministrante! Fajmošter naj je sami neso, ki so plačani za to! Saj je že za procesijo iti odveč in nepotrebno! Pa bi bandera nosili? To je zoper fantovsko čast in zoper delavski ponos!«

Tako so govorili nekateri med delavci, najbolj napeti in nestrpni. Pa so se tudi med domačini dobili, ki so jim pritrjevali in odgovarjali tovarišem. In ko je par sirovežev pričelo še groziti, da bodo že pokazali onim, ki bi se dali pregovoriti in bi bandero nosili, je še onim, ki bi bili za to, uplahnil pogum.

Ko so stari gospodarji in oženjeni fante vpraševali, kdo bo letos nosil bandero, so se ti odgovoru izogibali. A vendar ni nihče slutil, kaj se pripravljajo.

Lepa je bila tista velika sobota in h procesiji je prišlo mnogo ljudi. Polna je bila cerkev in okrog cerkve se je drenjala mladina. Prav pri cerkvenih vratih je stala gruča delavcev, vsi v praznih oblekah, sami mlajši in neoženjeni in tiho oprezovanje je bilo v njihovih očeh. Po nekaterem mlademu licu je šinil zdaj zdaj posmeh in porog je zasijal v pogledu, ki je planil za domačimi fanti, ki so se nekako izogibali pogledom onih pod vrati in stali raztreseni tu in tam.

Ljudje so se pričeli urejati v vrsto. V cerkvi se je opravilo že vršilo. Skozi vrata je planilo gorjansko bandero, trije krepki mladi Gorjanci so je nesli in se niti zmedli niso za poglede mlade gručice pri vratih. Beseda pa ni nobena padla nanje, ker se je vsak bal trdih gorjanskih pesti. In za gorjanskim je vzplavalo med cerkvenimi vrati bandero podpeško. Zdaj je že iz gručice padlo par očitajočih in zbeganih besed, ali nikdo ni vedel, za kaj gre. Gorjansko bandero se je ustavilo najbližje cerkvenih vrat, podpeško dalje naprej.

Farnega bandera še ni iz cerkve. Prvo bi moralo iti, takoj za vstalim Zveličarjem in križem. Seveda, težko je farno bandero, v cerkvi množica, pa ne gre lahko.

Poteče nekaj časa. Gruča delavcev pri vratih se zadovoljno spogleduje. Leskovški fantje so že vsi, ki so prišli h procesiji, v vrsti med možmi. Ali vsi tišče poglede v tla in niti drug drugega ne pogledajo odkrito.

Pa priteče iz zakristije cerkovnik Janez.

»Ja, kje pa so Leskovčani? Zakaj ne neso bandera iz cerkve? — Hajd, fantov iskat!« se huduje cerkovnik nad ministrati in jih podi za fanti. Ministrantje teka jo sem in tja med množico. Ljudje prično vpraševati, kaj je z banderom. Ministrant Gregor opazi med gručo delavcev pri vratih Grabnarjevega Ceneta in steče k njemu:

»Cene, Janez pravi, da pojdite fantje po bandero! Procesija se bo takoj pričela!«

Cene gleda v tla. Mesto njega odgovori drug delavec, nedomačin:

»Leskovški fantje ne bodo nosili bandera! Janez naj je nese sam!«

Že prihitel drugi ministrant. Zopet nad Cenetom:

»Cene, spravi no fante skupaj, da boste nesli bandero!«

»Kaj meni mar bandero!« se odreže Cene. Tovariši mu s pogledi pritrjujejo. Ministranta odhitita k Janezu. Janez priteče ves rdeč in poten.

»Ja Cene, ali ne boste nesli bandera?« Ljudje se prično zbirati okrog gručice fantov.

»Mar je bom sam nesel? Štirih je treba!«

»Kje pa so drugi?«

»Tamle spredaj v vrsti. Po nje pojdite!«

Med ljudstvom zavalovi glasno govorjenje, ki teče z Janezom, ki hiti v prednje vrste, naprej. Ljudje stikajo glave, rado vedno se ozirajo na gručo delavcev pri vratih. Tem postane nekam tesno in vroče, posebno Ceni in vsi se nehoti umaknejo od vrat in stopijo dalje v stran. Pogledi jim gredejo za Janezom v prednje vrste, kjer stoje leskovški fantje.

Janez se ustavi takoj pri prvih dveh fantih leskovških, ki naleti nanje v vrsti.

»Ja, kaj pa vas je ujedlo, fantje? Hajd, Miha, Tonej, pojdita no nosit bandero! In ti, Jernej! Cena pravi, da sam ne zmore!«

»Ne grem! Roka me boli!« se izviže Tonej.

Mene tudi,« se mu Miha pridruži.

»Ja, fantje, bandero vendar mora ven! Hitro, gospod župnik že čakajo!«

Fantje se ne ganejo. Janez stopi naprej, med druge fante Leskovčane.

»Gregor, pojd no po bandero! In ti, Joža! Dajte, dajte!«

»Naj grede drugi! Mi smo lani nosili!«

»Kaj vas ni sram, fantje! Da bi imelo farno bandero ostati v cerkvi?«

Nihče mu ne odgovori.

»Ali naj ga nosim jaz, stari dedec?«

Okrog Janeza se zbira gruča ljudi. Silijo v fante, naj grede po bandero. Fantje si ne dajo blizu.

Nosilci z nebom in gospod župnik z Najsvetejšim stopijo med cerkvena vrata. Skozi vso procesijo pa nemir, šepetanje, glasna govorica. Gospod župnik se čudijo vsemu temu. Čudijo, da se sprevod ne premakne naprej.

Janez prigovarja, pridružijo se mu možje Leskovčani, fantje ostanejo trdovratni. Drže jih pogledi nekaterih delavcev, ki stoje ob strani. Drugi nihče ne razume, zakaj ta trdovratni odpor. Vsaka beseda Janezova je zaman, vse prigovarjanje očetov zastonj.

Janez stopi h dekletom.

»Tončka, Metka, stopita no h fantom, pa jim recita, naj grede po bandero!«

»Ali nočejo?« vpraša Tončka, krepko in zastavno dekle kot njena družica Metka.

»Nočejo!«

Metka in Tončka planeta h fantom.

»Ali ne greste po bandero? Janez, Miha!«

Fantje so v zadregi, bi, že dekletom na ljubo, ali pogledi delavcev ob strani ne popuste.

Krog okrog fantov se širi. Gospod župnik vidijo, bandera farnega ni spredaj; nekaj se je zgodilo. Pošljejo ministranta po

gledat, kaj je. Vrne se in pove, da fantje nočejo nesti bandera.

»Gremo pa brez njega! Teci naprej in povej, naj takoj gredo v procesijo. Hitro! Ministrant odteče.

»Janez, gospod župnik so rekli, da pojdimo kar brez bandera!

»Ne bomo šli brez njega! Sramota bi bila! Planeta dekleti.

»Vidite, fantje nočejo!« odgovarja Janez.

»Bomo pa dekleta nesla, če fantov ni sram! Alo, Metka, pojdite!« se zasuče Tončka na peti.

Trije Gorjanci in en Podpečan pristopijo, sami fantje.

»Ženske ne boste nosile bander, dokler smo fantje tukaj. Če vaši ne marajo, bomo pa mi!«

»Vi ne boste nosili našega bandera!« jim oporeče Miha.

»Pa pojte vi ponj!«

Fantje se spogledajo. Oči jim skrivoma uidejo h delavcem ob strani.

Tedaj stopi med gručo stari Letnar, že ves siv, še vedno, šestdesetleten, krepak in zastaven.

»Kaj se bomo grizli! Če nočejo fantalini, bomo pa mi, možje. Drugi nam ne bodo nosili!«

In že ima dva svoja soseda ob strani. Četrti, župan, se jim pridruži. Skozi procesijo steče nov nemir, začudenje, veselje

med Leskovčani, ko gredo sivi možje mimo njih v cerkev. Gospod župnik se jim umaknejo in čakajo s procesijo, da možje prineso bandero iz cerkve.

Kako ponosno vzplapola rdečina farnega bandera v solnce! In sveti Jurij na konju, s sulico v zmajevem gobcu, veselo zajaha naprej tja prav za križ, kamor mu gre, farnemu patronu, mesto.

Delavci ob strani so izginili. Sprevod se je umiril, ljudje znova uvrstili. Fantov je bilo sram v dno srca. Ne eden ni upal pogledati ne levo ne desno. Ko je na koncu vasi zavila procesija, da se vrne v cerkev in so se radi srečavali, so leskovskim fantom gledi obrazi v rdečici radi sramote, ki so jo doživeli ta dan. Dekleta pa so gledala proč, ko so šla mimo fantov.

Sveti Jurij na farnem banderu je veselo vihral na konju beicu in krepko tiščal sulico v žrelo zmajeva. Zvonovi so zvonili slovesno v lepi večer in skozi vas je vrisala pesem:

Grob je prazen in odprt,
zmagan greh, pekel in smrt!
Aleluja, aleluja!

* * *

Kako so leskovski fantje praznovali tisto Veliko noč, nočem pripovedovati. Tudi ne, kako so se pogovorili doma z očetmi in materami. Samo to naj izdam, da ni tisto leto niti en fant dobil od dekleta piruhov.

Pa samo tisto leto ne. Ker od tedaj leskovski fantje z veseljem in ponosom niso pri procesijah farno bandero svetega Jurija!

Franjo Neubauer.

Vstalemu Izveličarju.

Potresa se vrt
in straža beži,
že grob je odprt,
a Tebe v njem ni!
Živi Tvoje sveto srce,
strohnelo ni v prahu zemljé.
Pozdravljen Zmagalec Ti smrti
in zlobnih nakan!
Načrti peklenski so strti
in boj je končan!
Odrpta nebeška so vrata,
zemljanom žarijo oči
in srea so upov bogata,
noči jih temá ne teži.
Zvonovi zvonijo nad nami,
vstajenja oznanjajo god!
Z apostoli mi in z ženami
hitimo do Tebe, Gospod!
Objemamo noge Ti svete,
iz duše prihaja nam vnete
veselja hvaležnega vzklek:
»Oj bodi zahvaljen za bridko trpljenje,
za slavno vstajenje in novo življenje,
Ti večnega človeštva Rešnik!«



POVEST GORSKE FARE.

Enajsto poglavje.

Vsa druhal pijanih mož je planila iz gostilne v noč. Rabenhaus jih je znal razvneti do najjačjega srda. Sedaj so bili trdno odločeni, da se bodo maščevali nad grofom. »Grof nam mora vrniti, kar nam je oropal!... Prisili ga bomo — ali ga bomo pa ubili,« so kričali.

V krčmarjevem skednju je ležalo nekaj dvanajstoric bakelj za slučaj poplave. Te so zgrabili ter se poleg tega oborožili s sekirami, poljskim orodjem in palicami, ki so ležale po skednju. Kakor roparske živali, ki gredo iskat plena, so tekli skozi vas proti gradu. Alban je dohitel zadnje ter jih hotel zadržati. »Blazni ste, pojdite nazaj!«

»Po pravico gremo,« mu je zakričalo dvajset glasov.

Hipoma je stala Rika poleg njega in ga prijala za roko. »Alban — za božjo voljo, zadrži te divje ljudi, sicer se bo zgodila nesreča!«

»Ne morem,« je zaklical jezno. »Pa tudi nočem — naj pride, kar hoče!«

»Vso vas boste pahnili v nesrečo! Pojdite nazaj!« je prosila.

»Pusti jih! Vas ne more postati bolj nesrečna, kot je že.«

»Morilec ste in roparjite!«

»Molči, dekle! Pijanci so zmožni vsega. Pojdi domov!«

Prijel jo je za roko ter jo skušal poriniti nazaj, toda Rika se mu je iztrgala ter hitela pred pijanimi možmi proti gradu. Strah je pospešil njene korake. Podivjano druhal je pustila daleč za seboj, stekla je preko mostu po hribu navzgor in pozvonila.

5

Stari hlapec je odprl in se začudil nad poznim obiskom. »Pokažite mi pot h grofu! Kamnarji prihajajo!...«

Hlapec je prebledel in začel stokati: »Tiho,« je ukazala Rika, zaprla grajska vrata in jih zapahnila. »Kje je grof? — Tu gori?... Hitite h gospodični, naj beži!... Proč! Proč!«

Stekla je po stopnicah. »Gospod grof! Gospod grof!« se je glasno razlegalo po visokih, temnih hodnikih.

Odprla so se neka vrata in prikazal se je grof Hugo. »Kaj pa je?«

»Kamnarji prihajajo,« je sopla Rika ter pritiskala roko na močno utripajoče srce. »Danes popoldne je prišel sel s poročilom, da je vas izgubila pravdo, in sedaj so vsi divji od jeze ter prihajajo oboroženi. — Bežite, gospod grof!«

Grof Hugo se je zgnil. »Tako stoji torej stvar?« je rekel. »To je slabo. Najraje bi se bojeval z njimi, toda imam samo nekaj starih hlapcev. Vendar — grad je trden — naj le pridejo!«

»Bežite, gospod grof,« je prosila Rika, »toliko jih je.«

»Dekle, kaj te je privedlo sem? Ti si vendar Rika, ali ne? In Alban, voditelj, ali ni tvoj ljubček?«

»Ne vodi jih Alban — temveč Rabenhaus. Čujte že prihajajo.«

Grof je za trenutek prislutnil, nato je rekel: »Res je — prihajajo! Dekle, stori mi uslugo: hiti h Čiški in Juliji, naj zbežita skozi park.« Odprl je neka vrata. »Hitro — tu ven!«

Rika je odhitela, grof Hugo pa je šel v balkonsko sobo in stopil k oknu. Prihajali so. Okoli sto jih je bilo, sekire so se bleščale v krvavordeči luči bakelj. Videl je razsrijene obraze ter slišal glasne kletve in divje grožnje. Deset, dvajset jih je planilo proti vratom. Udarci sekir so doneli po vratih. »Kje je grof? Ven! Obsoditi ga hočemo.« To je klical Rabenhaus, drugi pa so kričali za njim.

Tedaj je stopil grof na balkon. Sijaj bakelj je obseval njegov blede obraz. »Možje,« je rekel z od-

Razno.

Uhugi pešci. Promet v velikih mestih je sedaj tak, da pešci res že ne vedo, kaj bi naredili. Na križiščih morajo zmeraj čakati, na cesti amego hoditi po eni strani gor, po drugi dol itd. V Parizu, Londonu itd. so se združili pešci v cele zveze in zahtevajo svoje pravice. Tako je prišlo te dni k pariškemu policijskemu ravnišlju odposlanstvo pariške zveze pešcev in je prosilo za pomoč proti prehitro vozečim avtomobilistom proti blatu, ki ga avtomobili škroplijo itd. Daleč smo prišli.

Dragoceni papir. Leta 1776. je šest oseb podpisalo oglas o neodvisnosti Amerike. Eden podpisanih je bil button Gwinnett, sam na sebi reznatna politična osebnost. A bogati Amerikanci so začeli nabirati sedaj vse podpise in spise onih šestih mož in tako je prišel tudi Gwinnett do veljave. Ameriški knjižničar Rosenbach je prodal pet Gwinnetovih spiskov za 15.000 do 20 tisoč dolarjev vsakega, sedaj pa neko njegovo pismo za 51.000 dolarjev. To pismo je datirano 12. julijem 1776 in vsebuje kratko povabilo, naj Gwinnett nekam pride. Nekli so pismo pred kratkim slučajno v nekem skednju, par dni prej, preden je sklenjen pogovor.

ločnim odmevajočim glasom, »bodite pametni. Pustite dnevu in pogovorili se bomo zlepa.«

»Ne verjemite mi,« je kričal Rabenhaus, »samo za nos vas hoče voditi. Svojo pravico hočemo! Gozd in kamnolomj pripadajo nam — sem z njimi!«

»Sem z njimi!« je kričala druhal.

»Tiho,« je ukazal grof. In ko se je vpitje nekoliko poleglo, je rekel: »Še enkrat vas opozorim, pustite nasilje. Vi mi grozite v lastni hiši — to je motenje miru, že to je kaznivo. Izsiliti si ne pustim, toda jutri hočem govoriti z vami.«

»Ne jutri, danes!« je kričal Rabenhaus. »Če gremo domov, bodo prišli jutri orožniki nad nas. Ne, danes hočemo svojo pravico, danes hočemo svoje imetje nazaj — sicer se bomo maščevali. Danes!...«

»Da, danes, danes!« so kričali drugi za njim.

»Bodite vendar pametni, ljudje,« je klical grof. »Jaz vendar ne morem doseči, kar je sklenilo najvišje sodišče! Jutri se bomo poravnali — —«

»Ne, — svojo lastnino hočemo!« so divje kričali vsi vprek. »Ali nam bo dal grof gozd in kamnolome!«

»Ne!...«

»Tedaj ga bomo prisilili! Mora nam končno dati, sicer —«

Sekire in krampi so doneli po vratih, dokler niso odskočila — pot je bila prosta. Kakor tolpa volkov so planili možje v grad, rdeča luč bakelj je napolnila je napolnila visoke hodnike.

Grof Hugo je nabasal puško, se postavil na koncu hodnika, naslonje s hrbtom na močna vrata, skozi skozi katere bi se v skrajnem slučaju lahko umaknil.

Tedaj so prihrumeli. »Nazaj!« je zagrmel in dvignil puško. Za hip so obstali. Nato so se potuhnil in dvignili orožje.

»Pobijte ga!«

Strel je zagrmel. Krogla se je zapičila v strop.

»Strelja!« so zarjuli in planili vsi hkratu nanj.

»Pobijte ga!«

Grof Hugo je dvignil puško. Sedaj mu je bilo vseno: če bo tekla kri, on ni kriv. Strel je počil. Glasen, bolesten krik — nato mu je z močnim udarcem nekdo zbil puško, predno je mogel drugič sprožiti. Z enim skokom je bil v sosednji sobi, zaprl je vrata in jih zapahnil s težkim, železnim zapahom ter odhitel v park. Bil je brez orožja, toda hotel je rešiti življenje sebi in svojim.

Pod drevesi so mu prišle nasproti Rika, Julija in Čiška. Grof Hugo je videl, kako so trepetale. »Ne bojte se,« jih je tolažil, »pojdemo v gozd, tam nas ne bodo našli.«

Šli so globlje v park. Sence dreves so jih zakrile. Medtem so uporniki preiskali vse sobe, rdeča svetloba bakelj je odsevala pri oknih, vrata so se s hrupom odpirala, okna so žvenketala, divje kričanje je napolnjevalo staro poslopje.

»O oče,« je s strahom zaklicala Čiška. »Ubili te hočejo.«

To beseda se mu je kot nož zapičila v srce. Skrb za njegovo življenje je govorila. Tiho je obstal. Tedaj se ga je oklenila Čiška okoli vratu. »Oče, ljubi oče!«

Slušal je utripe njenega srca, čutil če njeno toploto. To je bil glas krvi, ki ga je klicala. Vroč val mu je planil k srcu. »Čiška, moj otrok!« V prekipevajoči ljubezni jo je držal, v vroči nežnosti je poljubil njena usta. »Moj otrok, moj dragi otrok!« Oče in otrok sta se našla v uri nevarnosti in ljubezni ter se držala objeta.

Tedaj se je razbilo v gradu okno, prikazala se je zmedena glava — razsrjen Rabenhausov obraz. Prislunil je v noč in zaslišal grofov glas. Pomolil je bakljo skozi okno, da je razsvetljevala prostor okoli gradu, ter jo vrgel v širokem loku v noč. Iskre so pletele na vse strani, baklja je padla v vejeve neke buke, nekaj časa obvisela in zdrknila počasi na tla.

Rabenhaus se je sklonil daleč skozi okno. »Tam — tam je grof! V park! Ujemite ga — zgrabite ga!«

Rdeča luč je ugasnila v oknih, s kričanjem in divjanjem je planilo vse krdelo v park.

Grof Hugo je zgrabil Julijo in Čiško za roke in jih potegnil za seboj. Nobenega drugega izhodi ni, v vas moramo, v župnišče! Pojdemo!«

Kolikor so v temi pač mogli, so tekli skozi park. Rika jim je sledila z bledim prestrašenim obrazom. »Hitite,« jih je priganjala, »prihajajo! Prve baklje so že tu... Po parku iščejo!... Hitreje, hitreje!... Tu — našli so našo sled! Proč — proč!«

Bežali so čez drn in strn. Čiška je tiho zastokala, če je stopila na vejo. Tedaj jo je prišla Rika za roko in tekla z njo naprej, »Hitro k mostu! Potem smo rešeni!«

Grof in Julija sta tekla za njimi. V svojem strahu in zmedbi je stopila Julija na nek kamen in kleknila. »Ne morem več — moja nogal!« je zastokala.

Grof Hugo ni rekel besede. Vzel jo je na roke in hitel proti vasi. Vsi zasopli so dospeli do mostu. Tu je Rika obstala. »Bežite naprej,« je rekla, »jaz bom zadržala zdvajano tolpo.«

Dočim so tekli ostali trije proti vasi, se je postavila Rika s stegnjenimi rokami na sredo mostu. Možje so obstali in se umaknili.

Rabenhaus je dvignil baklo. »Oha — rdeča Rika. Kaj pomeni to?«

»Nazaj!« je kričala. »Pustite grofa v miru! V svojo pogubo drvite. Jutri bodo prišli orožniki! Zaprti boste! Nazaj!«

»Če gremo v pekel, moramo ga imeti!« je zakričal Rabenhaus. »Proč od tu, pojdi s poti!«

»Ne!«

Zamahnil je bakljo proti njej, da je s krikom omahnila proti ograji. »Za grofa se poteguj!« so vpili drugi. »Zato naj zgori, rdeča čarovnica! Udarili so z bakljami po deklici in stekli naprej.«

Rikino obleko je objel ogenj in plamen se je širil po njej. Zakričala je in se obrnila proti prepadu, kjer je šumela voda. Brez pomisleka je skočila v peneče se valove. Tedaj so plameni ugasnili, toda Rikina obleka se je napila vode, postala težka kot svinec in potegnila revico navzdol. S prestrašenimi očmi se je ozirala okoli. »Pomoč, pomoč!« je kričala. Mlada vrba je molela svoje veje v vodo, zgrabila se je zanje in se obdržala. Trudno je zadihala, njeno telo je vztrepetalo — grm je popustil, njegove slabotne korenine so se odločile od mehke zemlje, pogreznila korenine so se odločile od mehke zemlje, pogrezala se je in pogrezala... Alban!... Alban!...«

Težki koraki so se čuli na mostu. Neki človek se je sklonil preko kamenite ograje, njegove oči so prodrle temo. »Rika!« je zaklical »Kje si?«

»Alban, reši me!...« se je razlegalo trudno iz globine. Hitro je stekel po strmim pobočju navzdol. »Drži se trdno,« ji je zaklical, »že prihajam...« tik nad vodno gladino je zagledal smrtnobled obraz, dvoje oči, ki so ga gledale nepremično in polni groze.

Tedaj je stal Alban tik ob obrežju. Njegove noge so se zapičile v zemljo, da bi imel oporo, nato je stegnil roke in zgrabil Rikino mrzlo roko. Počasi jo je potegnil iz vode in naslonil njeno glavo na svoje prsi. »Rika! Kako si prišla v vodo?«

»Možje so me tolkli z bakljami, moja obleka se je vnela... Zato sem skočila v vodo.«

»Moj Bog!« je zaklical Alban, »to so zverine!«

»Ah Bog, tako slabo mi je... Zdi se mi, da umiram! Vsa sem opečena...«

Njena glava je padla nazaj. Obraz je bil mrtvaškokbled. »Rika, ne umri, ne umri!« je zaklical Alban. Močnemu, divjemu fantu so tekale solze po licih. Vzel je deklico v svoje roke, splezal po pobočju in hitel k neki koči, ki je bila odaljena par sto korakov od mostu. Tam je vstopil. Stara žena

Sladkor iz pese. Dane vsakdo ve, da imamo dve vrsti sladkorja, sladkor iz pese in sladkor iz trst. Dočim je pa pridobivanje sladkorja iz trst že zelo staro, je pesni sladkor nekaj prav novega. Šele leta 1780. je Achard, učenec znanega Markgrafa v Berlinu, napravil prvi sladkor iz pese. Leta 1802. je zgradil prvo tvornico za izdelovanje pesnega sladkorja. Danes je tega sladkorja cela tretjina vsega sladkorja na svetu, pred vojsko sta si bila pa pesni in trstni sladkor že enaka. Jugoslavija napravi na leto okoli 7000 vagonov sladkorja iz pese, kar je za domačo porabo čisto dosti.

Sloni. Znani in sloviti lovec na slone Sutherland jih je ustrelil 500. Koliko jih je obstrelil in pohabil, tega pa nihče ne pove.

Prvi sloni. Kralj Darij III. se imenuje v zgodovini kot prvi, ki je v vojski uporabljal slone, in sicer proti Aleksandru Velikemu. Sto let nato beremo o Hanibalu, da je peljal slone v Italijo, nad Rimljane; tudi Pir iz Epira je porabljal slone v boju proti Rimljanom.

Slonov rlec ima jako dober okus in je tak kot nežno telečje meso. Sicer je pa slonovo meso žilavo in slabo užitno. Mast spominja po zunanosti in okusu na svinjsko mast.

Slonovi zobje. Tisti slonovi zobje, ki štrlijo ven, nimajo korenine. Rastejo, dokler slon živi. Najdaljši zob, ki so ga merili, je bil dolg 348 cm, najtežji zob je tehtal 140 kg.

Slonova pokopališča. - Afričani pripovedujejo, da se podajajo sloni, ko čutijo prihajajočo smrt, v nedostopne gozde, daleč noter v džungle, in da tam čakajo smrti. Vsako leto ustrelijo v Afriki 50 tisoč slonov. Stuhleemann, eden najboljših afriških raziskovalcev, cenil njih število še više.

Udomačenje slonov. Indijski sloni se dajo lahko udomačiti in so potem najboljši delavci. In zelo natančni so; če ga pokličeš pol ure prej na delo, kot je sicer naveden, ne bo šel. Afriške slone so znali doslej ukrotiti samo Kartažani; so zelo divji. Šele prav v zadnjem času beremo, da se je Belgijcem v Kongo ukročenje slonov tudi posrečilo.

Krožniki. V hotelu May Fair v Londonu imajo v kuhinji pripravo, ki obriše in osuši na uro 8000 krožnikov. Na razstavi v Düsseldorfu na Nemškem je bila pa celo priprava, ki osuši 12000 krožnikov na uro.

je sedela ob mizi pri medli svetlobi petrolejke. »Mati Hana.« je rekel Alban, »pomagajte mi!« Položil je Rikino nepremično telo na posteljo. Žena je hitro prinesla žganja iz omare, dvignila Rikina senca in ji vllila močno pijačo v napolodprta usta. Tedaj je odprla oči. »Alban —?«

Nj mogel govoriti. Nemo ji je gladil lase, lica, mokre, mrzle roke...

Nenadoma je Rika glasno zakričala in pokazal proti oknu. »Tam!...« je zastopala. »Gori!...«

S par skoki je bil Alban zunaj. Gori nad gradom se je dvigal ognjen steber. Zamolkel klic je planil iz Albanovih prs. To je bil torej konec — vlomilec in požigalec so bili ti ljudje! Pri Bogu, tega ni hotel! Naglo je stekel nazaj v hišico! »Mati, skrbite za Riko,« je prosil. »Grem v grad gasit.«

Rika se je trudno nasmehnila. Nato je zaprla oči.

Vsa vas je bila pokonci. S prestrašenimi in bleddimi obrazi so hiteli ljudje po cestah proti cerkvi. Pred cerkvenimi vrati so se gnetle žene in gledale župana, ki je skušal zavrniti podivjano tolpo. »Ali ste blazni?« je zaklical pijanim možem, ki so divje mahali s svojimi baklami. »Proč od svetišča!...« Toda niso ga poslušali. Porinili so ga stran, odpahnili visoka vrata in planili v cerkev...

Temno je bilo v širokem prostoru. Samo spredaj pred oltarjem je svetila večna luč z nežno rdečo svetlobo...

Ob tem pogledu so moške obstali. Premagala jih je svečanost svetega kraja. Roke so omahnile, orožje in baklje so se povesele.

»Bojazljivci! Pobožnjaki!« je zakričal Rabenhaus. S svetlim nožem v desnici je hitel po vrsti.

Pred oltarjem, ožarjenim od svetlobe večne luči, je stal grof Hugo, ob njem pa sta se zgrudili Čiška in Julija ter se držali objeti. Grof ni imel orožja in nizka ograja pred oltarjem, ga je malo varovala. Tedaj je zagledal menda svečnik. Zgrabil ga je, da bi se z njim branil. V tem trenutku je skočil Rabenhaus preko ograje ter planil proti grofu, ki se je umaknil do oltarja, kjer se je naslonil s hrbtom ob oltarno mizo.

Hipoma je skočil župan pred oltar, zgrabil Rabenhaus ter ga skušal poriniti nazaj. Toda divji človek je že mahnil z nožem proti grofovimi prsim. Grof se je opotekel, se prijel z roko za prsi in se zgrudil. Topla kri je curljala po stopnicah oltarja.

Bliskoma se je obrnil Rabenhaus proti županu in predno je mogel kdo preprečiti, mu je porinil nož v hrbet, da bi se osvobodil nasprotnika, ga je župan v obupnem naporu zgrabil za vrat ter ga davil in davil... Zamolklo grgranje je prihajalo iz stisnjene Rabenhausovega grla... nato sta čba omahnila počasi, težko, z zamolklim udarcem na tla...

Z grozo so gledali okoli stoječi kratek, grozen boj. Nihče se ni upal premakniti, stali so kot priklenjeni. Šele ko je bilo grozno dejanje izvršeno, je zadonel stoteren klic po cerkvi: »Gorje!... Umor v cerkvi!...«

»Za božjo voljo, kaj pa je to?« je nenadoma zaklical neki glas. Bil je župnik. Ves zasopjen je planil v cerkev. Beli koretelj, ki ga je imel, ko je šel k

umirajočemu, se mu je opletal okoli telesa. »Moj Bog, kaj se je zgodilo?«

S tresočimi se rokami je odprl vratica oltarne ograje, cerkovník, ki je šel za njim, je dvignil svetilko — tedaj je zagledal, tik ob oltarju in na stopnjicah so ležala trupla...

Glazen, pretresljiv bolesten krik je zadonel iz župnikovih ust: »O sv. Mihael... kaj so ti storili?... O moja sveta hiša! Onečaščena si, oskrunjena! Kri je tekla v svetišču, ob tvojem svetem oltarju, o gospod!...« Župnikov glas se je prelil v tiho stokanje, bolest in groza mu je vzela vse moči. Glasno stokajoč je padel na kolena in vil roke...

Počasi, plaho in sključeno so se bližali ljudje. Tesnobno šepetanje je prihajalo iz ust. »To ga je zadelo v srce in ga bo umorilo... O bog, o Bog!«

S težavo se je župnik dvignil. Njegov obraz je bil kot okamenel. Pred njim sta ležala stegnjena na tleh Rabenhaus in župan — oba mrtva. Župnik je zavzdihnil: »Mrtva... mrtva!... in tak konec!...«

Na stopnjicah je ležal grof Hugo. Glasno je hropel. Julija in Čiška sta klečala poleg njega. Julija je položila njegovo glavo v svoje naročje.

»Povsod kri!« je zavzdihnil župnik in sveta jeza ga je zgrabila ob pogledu na oskrunjeno hišo božjo. Visoko je dvignil roke in stopil v sredo cerkve. Najsprednejše moše je potisnil nazaj. Njegov glas, ki je bil sicer tako nežen, je donel trdo, robati in strašno.

»Gorje,« je zaklical. »Gorje Sv. Mihael. Moja čreda je postala tolpa krvoločnih volkov... Hiša božja je oskrunjena, miza Gospodova oskropljena s krvjo, pred tabernakljem se je izvršil umor! Gorje, Sv. Mihael!... Gorje, kaj ste storili?... Umolkniti morajo vaši zvonovi, v tem s krvjo poškropljenem svetišču ne smejo več zadoneti orgle in sveto petje, dokler ne bo zločin kaznovan in poravnat!... Miza Gospodova je onečaščena: sveta daritev se ne more več opravljati, noben zakrament podeliti... Pastir sem brez črede, moje roke so zvezane, dokler jih škof ne bo razvezal... O nesrečnejši, kaj ste storili?«

Glasno ihtenje se je razlegalo po širnem prostoru. Sedaj so ljudje jasno spoznali vso grozo tega strašnega dogodka.

Župnik je stopil k oltarju, odprl tabernakelj in vzel ven Najsvetejše, da bi ga tiho nesel v zakristijo. Opetekajoč se, s solznimi očmi je stopil k večni luči. »Ne, Jezus,« je glasno zaklical, »nevredni smo, da bi bival med nami... In zato bom ugasnil večno luč!...«

Glas mu je zastal. Tiho je pihnil v malo lučko, da je nenadoma ugasnila. Kakor črn mrtvaški prt je legla tema na žive in mrtve. In zopet je dvignil župnik svoj glas: »V imenu Jezusa Kristusa in naše svete Cerkve vam ukazujem: Ven iz hiše božje! Umaknite se s tega kraja, ki ste ga oskrunili in onečastili. Zapri bom blagoslovljena vrata in pritisnil nanje sveti pečat!...«

Vsi so se umaknili pred svojim jeznim pastirjem. Cerkev je bila prazna. Vrata so se hrešče zaprla, zapah je zaštrikal...

Ranjene grofa so prenesli na grad. Oba mrtveca pa sta ostala nedotaknjena v cerkvi. Dvoje gorečih sveč je osvetljevalo s svojim bleddim sijajem blede, nepremične poteze nemih mrtvecev.

Pšenica, rač. itd. Leta 1920 do 1924, a precej manj kot v letu 1924. Pšenice so pridelali 102 odst. ene iz leta 1925, rži pa samo 85,4 odst., ječmena 94,4, ovsa 95,8, koruze 95,8, krompirja 82,6, sladkorne pese 88, tobaka 92,8 odst. Več so pa pridelali bombaža 113,1 odst., in rila 103,5 odst.

Zdravi ljudje. V bližini Manila, glavnega mesta otočja Filipinov, je kraj Taj Taj, kojega prebivalci živijo povprečno 60 do 70 let. Poidebje je zelo zdravo in prebivalci živijo zelo zmerno. Leta 1924 je doseglo 80 odst. prebivalcev 70. leta, 10 odst. 80. leta, 6 odst. 100. leto. Ena ženska je postala 123 let stara, ena 129, en moški pa 140 let.

Najbolj bogate in najbolj revne države sveta. V Zedinjenih državah Severne Amerike pride na eno osebo na leto 10.000 mark dohodkov (1 marka je 13,5 dinarjev), na Kubi 8.000 mark, na Angleškem 7.500 v Kanadi 7.600, na Novi Zelandiji 6.000, v Urugvaju 6.000, v Belgiji 5.400, v Franciji 4.500, v Argentini 4.000, v Švici 4.000. Najmanj dohodkov na leto ima Indijec, povprečno 200 mark in Kitajec, 400 mark.

Železnica. Prva železnica je stekla pred sto leti, a lesene in kamenite tirs so imeli na Nemškem že v 16. stoletju, na Angleškem pa v štirinajstem. Tudi Grki so že tir uporabljali.

5000 let stare sekire. V Walesu poleg Anglije je odkril neki angleški raziskovalec delavnico iz predzgodovinskih časov. Dobil je tam založbo več sto sekir, ki so stare že okoli 5000 let; zraven sekir je našel orodje za njih izdelovanje. Najbrž so izdelovali tam orodje za vso deželo.

Riž. Vsak dober riž mora biti bel in brez duha; zrna morajo biti velika in podolgovata. Z nakupom manj vrednih ali bolj cenečnih riževih vrst nič ne prihraniš, ker se dobre vrste z debelimi zrnji bolj napnejo in so dosti bolj izdatne.

REVMATIZEM!

Revmatizem? Kostobolje? Bodljaje? Trganje v glavi in zobeh? Omotico z zdravilom

„ALGA“.

Vsaki steklenici je priloženo točno navodilo o uporabi. Naslov za poštna naročila je:

Laboratorij „ALGA“, Sušak 12.

4 steklenice za 77 Din, 8 steklenice za 131 Din.
14 steklenice za 205 Din, 25 steklenice za 320 Din.

V ceni je uračunjena pošta, nina, zabojček in zavojlina.

JAVNA ZAHVALA.

P. n. LABORATORIJ „ALGA“ Sušak 12.

Naznanjam Vam, da mi je zelo dobro služilo Vaše zdravilo „ALGA“ proti revmatizmu, in to ne samo meni, ampak vsi, ki so ga naročili, mi pripovedujejo, da so z uspehom zelo zadovoljni. Mnogi so zdravili tudi stare revmatizme in kostobolja, mnogi trganje v glavi in zobeh. Zahvaljujemo se Vam tem potmi in nam pošljite zopet 25 stekel, da ne ostanemo brez tega dobrega zdravila.

Vas pozdravlja Marija Kržišnik.

Koroška Bela, 21. jan. 1927.

Kako sodite o „Domoljubu“?

Ker nam je veliko na tem, da se »Domoljub«, ki je tekom 40 let postal nepogrešljiv časopis v verni slovenski družini, čim bolj izpopolni, prosimo cenjene naročnike, naj preberijo naslednja vprašanja, jih premislijo ter nanje odgovore do konca maja. Uredništvo bo po lastni sodbi dotičnemu, ki bo točno odgovoril na vsa vprašanja, obenem pa pridelal najboljše in v dosedaj običajnem obsegu »Domoljuba« izvedljive nagrade, izplačalo nagrado 500 Din.

Odgovori od nenaročnikov in tisti, ki niso podpisani s polnim naslovom, se ne bodo šteli.

1. Kako sodite o uvodnih člankih? Kakšne so v tem oziru Vaše želje?

2. Ali vam je všeč rubrika: Kaj pišejo nasprotniki?

3. Ali je novic v Novičarju premalo ali preveč, katere se najbolj bero?

4. Ali je oddelek Po svetu dovolj obširen in razumljiv?

5. Kakšno mnenje imate glede dopisov iz posameznih krajev — ali so potrebni, zanimivi, predolgi?

6. Kaj sodite o 14 dnevni prilogi »Gospodar«? O čem bi posebno želeli, da se razpravlja? Katerih gospodarskih obvestil pogrešate, katera se vam zdijo odveč?

7. Ali vam je všeč 14 dnevna priloga: Mati in gospodinja? Kaj bi rade še imele v njej? Kaj lahko izostane? Kako vam ugaja slika: »Za naše male«?

8. Ali so vam članki v oddelku »Izobrazba« dovolj razumljivi? O čem se vam zdi, da je posebno treba pisati in izobraževati?

9. Ali vam je povest všeč? Kakšne povesti čitate najraje? Ali želite več pesmi?

10. Ali ste zadovoljni z drobnimi zanimivostmi v oddelku: Razno? Ali vam Meh za smeh ugaja? Kaj pravite k Zrnom?

11. Ali so vam všeč Novice v slikah? Kakšne slike imate najraje?

12. Ali imate glede razporeda posameznih oddelkov v Domoljubu kakšne posebne želje?

13. Napišite na posebnem listu natančne naslove (ime, priimek, vas, hišna številka, zadnja pošta) onih svojih znancev v vasi oz. fari, ki še nimajo Domoljuba, pa je verjetno, da bi ga naročili.

Meh za smeh.

Nekdo je jahal osla, a mali fantalin, ki je stal na cesti, je debelo gledal za njim. Jezdec je bil radi tega nekoliko nevoljen ter je zavpil nanj: »Kaj, ali še nikoli nisi videl osla?« »O že,« odvrne fant, »ampak enega vrh drugega še ne.«

★

Nekdo je prišel v trgovino s ptiči in aličnimi stvarmi ter rekel trgovcu, naj mu preskrbi 30.000 ščurkov. »Za božjo voljo,« pravi trgovec, »čemu pa vam bodo ščurki in pa tako veliko število?« — »Veste, po jutrišnjem grem iz stanovanja in gospodar mi je natančno zabičal, da ga moram zapustiti v ravno takem stanju, kot sem ga prejel.«

»Prav za prav ne more biti lahko nedeljo za nedeljo, leto za letom pridigovati. Le čudno, da gospodu župniku ne zmanjka gradiva.«

»To ni tako težko, kot si ti misliš. Poglej, moja stara mi vsako noč pridigo naredi, pa ji nikoli ne zmanjka gradiva.«

★

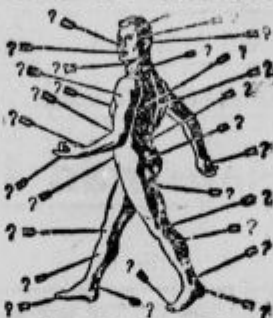
Gospod: »Pisalni stroj, katerega ste mi zadnjič prodali, je zelo dober. — Potnik: »Zakaj ga pa potem ne plačate?« — Gospod: »Dovolite vendar. Saj ste sami pisali, ko sem ga naročil, da se dober pisalni stroj sčasoma sam plača.«

★

Gospa: »Nerodno je samo to, da vam je tudi Micika ime kakor moji hčerki.«

Nova služkinja: »Da ne bo pomote, me pa kličite z gospodična Micika.«

Veseli boste



in vedno se boste dobro počutili, ako z redno masažo, drgnjenjem in umivanjem s Fellerjevim praviim blagodišečim Elsafluidom prebudite v vseh delih telesa cirkulacijo krvi, osvežite mišice in celo telo in se storite s tem odprnega in sposobnega za delo. Že od časa naših dedov pokazuje se Elsafluid pri zunanji in notranji uporabi kot zanesljivo, bolečino olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum. To potrjujejo mnoge zahvalnice. Pravi Elsafluid je močnejši in boljše delovanje kot francosko žganje.

Zahtevajte za polizkus povsod izrečno Fellerjev pravi blagodišeči Elsafluid v polizkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnatihi steklenicah po 9 Din, ali specialnih steklenicah po 26 Din. — Po pošti pride tem cenješe, čim več se naroči naenkrat, z zavojnico in poštino stane

3 polizkus. ali 6 dvoj. ali 2 specialni stekli.	61	—	Din
27	18	6	133
54	36	12	254

Naročila nasloviti različno takole:

EUGEN V. FELLER, lekarna v Stubci Donji, Elsa-trg br. 16, Ravnska.

ORIENT D. Z.
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14
poleg trgovine Schneider & Verovšek

olinate in suhe barve, lake, firnež, terpentini, prašno olje ter vse slikarske in plesarske potrebščine pri trdki

Najcenejše kupite



Bili kakršnikoli časi

brez

Palma
- življenje ni.

„Domoljubov“ Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmet. potrebščine ali prodajo svoje pridelke ali iščejo poslov ozir. obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Prst brez peska

Svetlo-rumene, zelene, črne in rujave barve. Vzorce pošljite na F. Cvek v Kamniku.

Sodarskega vajenca

sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu, Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. Poudbe na naslov.

Spremem takoj vajenca obrt. Naslov v upravi pod št. 2783.

Krepkega 15—17 let st. vajenca za korega obrt sprejem. Ivan Krašovec, Tomišelj, Ig.

Kupim hrastov želod

Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 2800.

Dva krepka, 15—17 let st. vajenca za mizararsko obrt sprejem. Ivan Svete, Tomišelj, Ig.

Pekovski vajenec

v starosti od 14—15 let se sprejme pri Ivanu Vrtačniku, Tržaška c. št. 19, Ljubljana.

Proda se hiša

z malim posestvom v št. Vidu nad Ljubljano pripravna za obrtnika. Pojasnila se dobe: Vižmarje št. 59.

Važno!
Fouk v krojnem risanju in pri krojevanju damskih oblek daje edina oblast. strok. ispravana učiteljica

ROZA MEDVED
LJUBLJANA, Mesni trg 24 (pred rotovžem)

Kroj je najnovejši, za vsakega lahko razumljiv in popolnoma zanesljiv. Izdelava modelnih krojev po najnovejših vsakovrstnih modnih listih. — Ker ima lastnica krojnega učilišča tudi modni salon, je učenkam dana prilika po lastno izdelanem kroju izvršiti razne plašče, kostume, obleke in dr., obenem pa se vaditi odnošeno se spopolnjevati v šivanju. — Uspeh vajenec. — Zunanji učenkam se preskrbi hrana in stanovanje po ugodni ceni.

»Ali ne veste, da pijača življenje pri-krajša?« Pijanec: »Je že res, toda zato pa dvojno vidi, kdor pije.«

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 100 milijonov Din.

Najuspešnejše sredstvo za roko domače žirine je brezdolžnost

»MASTIN«

ki pospekuje rast, občutljiv in omamljen domače, posebno klavne žirine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevila zahvalna pisma! Cena: 5 št. 40 Din. 10 št. 80 Din. **LEKARNA TRNECZY** (zav. rolova), Ljubljana, Mesini trg 6



Najpopolnejši

STOEWER

šivni stroji

so šivili, krojili in čevljari ter so vsaki dan.

Prostori za nabavo strojev, opreme in in brezplačno posla.

L. Baraga,

Ljubljana

Sebenburgova 11

Brezplačno posla.

11 letno izkušnje.

PRIPOROČAM VELIKO ZALOGO

modrocev

vsake vrste modre, široke Velika izbira tkanin in šivila vedno v zalogi in zaenkrat prodaja

RUDOLF SEVER, LJUBLJANA

Marijin trg št. 2 — naspr. frančiškanske cerkve.

Lesna industrija! Za remesniške potrebe za polno- in delni izdelavo, jermeniki, polnjeni, izvalni in drugi, amirativne plošče, pila, dobne naprave, ter „lesni“, Ljubljana, Sirovi trg. Zahvaljujte se.

Nova trgovina manufaktur,
ново blago in nove nizke cene
Josip Šlibar

Ljubljana, Sirovi trg 21 polop Zalaznični

Ma'centrile, a vendar dobro kupite samo pri

JOSIP PETELINC-U

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

V LJUBLJANI

potrebščine za šivalje, krojače, čevljare, sedlarje, tapetnike; šepne robce, nogavice, čežnike, nahrbtnike, palice, Solingen škarje, cepilne nože, nakit za obleke.



Najboljši in najekonomičnejši

Elektromotorji

iz novih čeških tvernic

Snodovih zavodov v Plzinu

se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. STEBI

Ljubljana, Sebenburgova 7 Tel. 2666

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2079 in 2470.

Bančni poslovanje: delovnega urada na Slovenski št. 11.46

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10 Brzotav.: Gospodarska.
v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.--, vloge nad Din 250,000.000.--.

Dane trgovske kredite, eskontiranje menic, lombardna vrednostna papirja, dani v našem izločeno skrbnost za vrednote, kupnje in prodaje kar najbolj tuje valute in devize, sprejeta vloge na tekočem računu in na vložne linije ter vsebuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Amerikanski oddelček: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.
Prodaja srečk Državne razredne loterije.

Izdajatelj: Dr. Franc Kosić.

Urednik: Franc Zahrad.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Ček.